

Aikuisten perusopetuksen opetussuunnitelma
Porvoon kaupungin suomenkieliset koulutuspalvelut
2018

Sisältö

1 Aikuisten perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelma	4
2 Opetuksen järjestämisen lähtökohdat	5
2.1 Arvoperusta	5
3 Aikuisten perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet	6
3.1 Tavoitteena laaja-alainen osaaminen.....	6
4 Oppimaan oppimisen ja yhteiskuntaan integroitumisen toimintakulttuuri.....	7
4.1 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet.....	7
4.2 Oppimisympäristöt ja työtavat	8
4.3 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuudet.....	9
5 Ohjaus, oppimisen ja opiskelun tuki, opiskeluhoolto ja kurinpidollisten keinojen käyttö	11
5.1 Ohjaus	11
5.2 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma	12
5.3 Oppimisen ja opiskelun tuki	13
5.4 Opiskeluhoolto.....	14
5.5 Kurinpidollisten keinojen käyttö.....	14
6 Yhteistyö ja opetuksen järjestämistapoja	15
7 Oppimisen arviointi.....	16
7.1 Arvioinnin tehtävät ja oppimista tukeva arviointikulttuuri	16
7.2 Arvioinnin yleiset periaatteet	16
7.3 Arvioinnin kohteet	17
7.4 Opinnoissa eteneminen	17
7.5 Muualla hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen.....	18
7.6 Arviointi ja todistukset alkuvaiheessa.....	18
7.7 Arviointi ja todistukset päättövaiheessa	19
7.7.1 Kurssisuorituksen arviointi päättövaiheessa	19
7.7.2 Oppiaineen oppimäärän arviointi ja päättöarvosanan muodostaminen	19
7.7.3 Perusopetuksen koko oppimäärän suoritus	20
7.7.4 Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät	20
8 Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opetus	21
8.1 Ohjaaminen alkuvaiheen opetukseen ja alkuvaiheen tehtävä	21
8.2 Oppiaineet lukutaitovaiheessa	21
8.2.1 Äidinkieli ja kirjallisuus	22
8.2.2 Matematiikka	23
8.2.3 Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus.....	25

8.2.4 Ympäristö- ja luonnontieto	26
8.2.5 Opinto-ohjaus ja työelämätaidot	27
8.2.6 Muu perusopetukseen soveltuva aine tai aihealue sekä valinnaiset kurssit	28
8.3 Oppiaineet aikuisten perusopetuksen alkuvaiheessa	29
8.3.1 Äidinkieli ja kirjallisuus	29
8.3.1.1 Suomen kieli ja kirjallisuus	30
8.3.1.2 Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus	32
8.3.2 Vieras kieli	33
8.3.2.1 Vieras kieli, englanti, A-oppimäärä	34
8.3.3 Matematiikka	35
8.3.4 Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus	36
8.3.5 Ympäristö- ja luonnontieto	37
8.3.6 Terveystieto	38
8.3.7 Opinto-ohjaus ja työelämätaidot	39
8.3.8 Muu perusopetukseen soveltuva aine tai aihealue sekä valinnaiset kurssit	40

9 Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opetus 42

9.1 Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opintojen aloittaminen	42
9.2 Oppiaineet aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa	42
9.2.1 Äidinkieli ja kirjallisuus	43
9.2.1.1 Suomen kieli ja kirjallisuus	44
9.2.1.2 Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus	45
9.2.2 Toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet	46
9.2.2.1 Toinen kotimainen kieli, ruotsi, B1-oppimäärä	47
9.2.2.2 Vieras kieli, englanti, A1-oppimäärä	48
9.2.3 Matematiikka	50
9.2.4 Uskonto	51
9.2.5 Elämäkatsomustieto	52
9.2.6 Historia	53
9.2.7 Yhteiskuntaoppi	55
9.2.8 Fysiikka	56
9.2.9 Kemia	57
9.2.10 Biologia	58
9.2.11 Maantieto	59
9.2.12 Terveystieto	60
9.2.13 Opinto-ohjaus ja työelämätaidot	61
9.2.14 Muu perusopetukseen soveltuva aine tai aihealue sekä valinnaiset kurssit	63

Liitteet

Liite 1 Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen tuntijako	64
---	----

1 Aikuisten perusopetuksen paikallinen opetussuunnitelma

Tämä teksti täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita (luku 1) paikallisesta näkökulmasta.

Tämä opetussuunnitelma on kuntakohtainen, ja se on laadittu suomenkielistä aikuisten perusopetusta varten. Opetussuunnitelman on laatinut suomenkielisen koulutusjaoston asettama työryhmä. Oppilaitosten henkilöstöllä, yhteistyötahoilla ja tulevilla opiskelijoilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa opetussuunnitelman sisältöön. Koulutuksen alettua opiskelijoille varataan mahdollisuus kehittää opetussuunnitelman sisältöä.

Opetussuunnitelma huomioi paikallisen toimintaympäristön erityispiirteet. Opetus järjestetään Linnankosken lukion aikuislinjan yhteydessä, ja opetussuunnitelmassa kuvataan yhteistyö niin päivälukion kuin aikuislinjan sekä muiden yhteistyötahojen kanssa. Opetussuunnitelma noudattaa soveltuvin osin Porvoon kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaa. Opetussuunnitelman sisällössä huomioidaan alueen kaksikielisyys, elinkeinoelämä, kulttuurihistoria ja luonnonympäristö.

Tässä paikallisessa opetussuunnitelmassa kuvataan opetussuunnitelman perusteiden mukaisessa järjestyksessä aikuisten perusopetuksen tehtävä ja tavoitteet, toimintakulttuuri, ohjaus ja tuki, yhteistyö ja arvioinnin periaatteet. Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen (sisältäen lukutaitovaiheen) ja päättövaiheen osalta kuvataan pakolliset oppiaineet ja niiden kurssit. Valinnaisten kurssien opetustarjontaa kuvataan vuosittain oppilaitoksen lukuvuosisuunnitelmassa. Vieraiden kielten opetustarjontaa määräytyy Porvoon suomenkielisten koulutuspalveluiden kieliohjelman 2018 perusteella. Kieliaineiden pakollisten kurssien määrä päättövaiheessa on kuvattu oppiaineiden yhteydessä.

Aikuisten perusopetuksessa noudatetaan Linnankosken lukion ja aikuislinjan tasa-arvosuunnitelmaa sekä suunnitelmaa opiskelijoiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä.

Opetussuunnitelma on hyväksytty suomenkielisessä koulutusjaostossa 12.6.2018, ja se otetaan käyttöön 1.8.2018 alkaen. Opetussuunnitelma julkaistaan oppilaitoksen sivuilla ja ePerusteissa, joihin on linkki kaupungin nettisivuilta. Opetussuunnitelmaa arvioidaan ja kehitetään vuosittain.

2 Opetuksen järjestämisen lähtökohdat

Tämä teksti täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita (luku 2) paikallisesta näkökulmasta.

2.1 Arvoperusta

Porvoon kaupungin perusopetuksen arvoperustana ovat oikeudenmukaisuus ja toisten ihmisten kunnioittaminen sekä hyvä opetus. Aikuisten perusopetuksessa nämä arvot näkyvät arvostavana ja kunnioittavana vuorovaikutuksena arjen keskellä. Päivittäisessä työskentelyssä huomioidaan opiskelijoiden kulttuurinen moninaisuus ja peilataan sitä alueen kaksikieliseen kulttuuriin. Kansainvälisyyskasvatuksen keinoin edistetään suvaitsevaisuutta koko oppilaitoksessa ja yhteistyössä lukiokoulutuksen kanssa. Myös hyvän opetuksen keskiössä on laadukas vuorovaikutus: opiskelijoiden ja henkilökunnan kiireetön kohtaaminen ja läsnäolo. Toimintakulttuuria, oppimisympäristöjä, työtapoja ja arviointia rakennetaan ja kehitetään yhteistyössä. Tavoitteena on avoin, yhteisöllinen, vuorovaikutuksellinen ja kaikkien osallistumisen mahdollistava koulun arki.

Aikuisten perusopetus tuo esiin kestävän elämäntavan ja ekososiaalisen sivistyksen merkityksen. Opiskelijaa ohjataan ymmärtämään oman toimintansa merkitys luonnonvarojen kestävässä käytössä, ilmastonmuutoksen hillinnässä ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä. Aikuisten perusopetus opastaa kestävän kehityksen toteuttamiseen paikalliset mahdollisuudet huomioiden.

Aikuisten perusopetuksessa tuetaan opiskelijoiden oppimista ja omaa kehittymistä. Opiskelijoita ohjataan aktiivisuuteen ja omien opintojensa ja taitojensa arviointiin sekä oman koulutus- ja työllistymispolun suunnitteluun. Kaikessa työskentelyssä on tärkeää opiskelijan hyvinvointi ja positiiviset kokemukset.

3 Aikuisten perusopetuksen tehtävä ja yleiset tavoitteet

Tämä teksti täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita (luku 3) paikallisesta näkökulmasta.

Aikuisten perusopetuksessa opiskelijat ovat osa kouluyhteisöään, ja he ottavat vastuuta omasta opiskelustaan. Opiskelijoiden hyvä itsetunto rakentuu olemalla osa yhteisöä ja kunnioittamalla yhteisön muita jäseniä. Opiskelu on aktiivista ja merkityksellistä tekemistä, ja se tuntuu opiskelijasta hyödylliseltä. Opiskelussa huomioidaan opiskelijan osaaminen ja elämäkokemukset ja ohjataan häntä tunnistamaan vahvuuksiaan ja jakamaan osaamistaan. Avoin, kannustava ja innostava ilmapiiri rohkaisevat kokeilemaan uutta ja luomaan joustavia ratkaisutapoja.

Opiskelu ohjaa opiskelijoita tutustumaan lähiympäristöön ja rakentamaan porvoolaista identiteettiä.

3.1 Tavoitteena laaja-alainen osaaminen

Laaja-alaisen oppimisen tavoitteita pyritään lähestymään opiskelijan käytännön elämän ja asuinympäristön kautta. Näin laaja-alainen oppiminen linkittyy luontevasti kaikkien oppiaineiden opiskeluun. Vaikka kaikki laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ovat opiskelijan taitojen kehittymisen kannalta tärkeitä, korostuu aikuisopiskelijoiden kohdalla työelämätaitojen ja yrittäjyyden (L6) merkitys. Aikuisten perusopetuksen aikana opiskelijaa ohjataan rakentamaan omaa koulutus- ja työelämäpolkuaan. Työelämätaitoja ja yrittäjyyttä pyritään edistämään tutustumalla paikallisiin toisen asteen oppilaitoksiin ja yrityselämään.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista tukee oppilaitoksen toimintakulttuuri, joka mahdollistaa henkilökunnan ja opiskelijoiden osallistumisen koulutyön suunnitteluun. Henkilökunnalla on mahdollisuus vahvistaa osaamistaan laaja-alaisen osaamisen sisällöistä osallistumalla koulutuksiin.

Laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumisen seuranta, arviointia ja kehittämistä tukevat oppilaitoksen lukuvuosisuunnitelma, opiskelijoiden ja opettajien itse- ja vertaisarviointi, opiskelijoiden arviointikeskustelut ja opettajien kehityskeskustelut.

4 Oppimaan oppimisen ja yhteiskuntaan integroitumisen toimintakulttuuri

Tämä teksti täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita (luku 4) paikallisesta näkökulmasta.

4.1 Toimintakulttuurin kehittämistä ohjaavat periaatteet

Porvoon kaupungin perusopetuksen toimintakulttuurin painopistealueita ovat toimiva vuorovaikutus ja kannustava ilmapiiri, hyvinvointi ja turvallinen arki, yhdessä tekeminen, suunnitteleminen, oppiminen ja kehittäminen sekä liikkuminen koulupäivän aikana. Aikuisten perusopetuksessa toistuvat samat teemat, mutta erilaisin painotuksin.

Kouluyhteisön toimintakulttuuri on kannustava ja oppimista tukeva. Kouluyhteisön kaikkia jäseniä kuunnellaan, ja vuorovaikutus on avointa ja kunnioittavaa. Keskustelulle ja uusille ideoille on tilaa. Opiskelijoita ohjataan löytämään voimavaransa ja heitä kannustetaan kohtaamaan ja ylittämään oppimiseen ja opiskeluun liittyvät mahdolliset haasteet.

Hyvät sosiaaliset suhteet rakentuvat avoimen ja arvostavan vuorovaikutuksen avulla, ja ne luovat pohjan hyvinvoinnille ja turvallisuudelle. Kaikilla on oikeus ja mahdollisuus tulla kuulluiksi ja kohdatuiksi. Kiusaamista, väkivaltaa, seksuaalista häirintää, syrjintää ja rasismia ei hyväksytä. Näiden ilmiöiden ennaltaehkäisyyn kiinnitetään huomiota. Turvallisuudesta ja hyvinvoinnista huolehditaan varhaisella puuttumisella. Kouluyhteisön jäsenet sitoutuvat noudattamaan oppilaitoksen yhteisiä sääntöjä ja toimintatapoja.

Yhteinen suunnittelu kuuluu olennaisesti opiskeluun. Osaamista jaetaan ja opitaan muilta. Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan ja vaikuttamaan. Aikuisten perusopetuksen opiskelijoilla on mahdollisuus osallistua oppilaitoksen oppilaskuntatoimintaan sekä erilaisten harrastus- ja toimintaryhmien toimintaan. Yhteistyö päivälukion ja aikuislinjan kanssa on osa opiskelua. Yhteistyökumppaneita on myös oman oppilaitoksen ulkopuolella.

Opiskelu on aikuisten perusopetuksessa mahdollisuuksien mukaan toiminnallista. Opiskeluun sisältyy myös liikunnallisia aktiviteetteja. Opiskelijoita kannustetaan terveellisiin elämäntapoihin sekä liikkumiseen myös kouluajan ulkopuolella.

Aikuisten perusopetuksen opiskelijoista valtaosalla on jokin muu äidinkieli kuin suomi. Tästä syystä aikuisten perusopetuksen toimintakulttuurin painopistealueeksi nousee kulttuurinen moninaisuus ja kielitietoisuus. Opetussuunnitelman perusteiden näkemyksen mukaan koulu yhteisö ja sen jokainen jäsen on monikielinen. Eri kielten käyttö rinnakkain oppilaitoksen arjessa on luontevaa ja kieliä arvostetaan. Kielitietoisilla menetelmillä ja kielikasvatuksella opiskelijoita ohjataan hyödyntämään kielivarantoaan opiskelussa ja arvostamaan omaa kielitaitoaan. Myös jokaisella oppiaineella on oma kielensä, tekstikäytänteensä ja käsitteistönsä. Kielitietoisessa yhteisössä jokainen opettaja on kielellinen malli ja opettamansa oppiaineen kielen opettaja.

Porvoon kaupungin aikuisten perusopetus toteuttaa alusta alkaen kielitietoisien toimintakulttuurin mallia. Koulu yhteisön jäsenten kieli- ja kulttuurivaranto nähdään rikkautena. Opiskelijoita ohjataan huomaamaan kielten merkitys oppimisessa ja vuorovaikutuksessa ja arvostamaan omaa kielivarantoaan. Opiskelijan kielivaranto toimii pohjana opiskelukielen hallinnan vahvistamiselle. Eri oppiaineita opiskellaan kielitietoisin menetelmin. Opetushenkilöstö tiedostaa roolinsa kielellisenä mallina ja kielenopettajana. Kielitietoisien menetelmien käyttöönottoa tuetaan, ja opetushenkilöstöllä on mahdollisuus kehittää menetelmien hallintaa osallistumalla koulutuksiin.

4.2 Oppimisympäristöt ja työtavat

Porvoon kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmaan on sisällytetty kolme oppimisympäristöihin liittyvää painotusta: hyvä työrauha sekä ystävällinen ja kiireetön ilmapiiri; joustavat, opetukseen ja yhteistyöhön soveltuvat tilat ja välineet sekä hyvä sisäilman laatu ja viihtyvyys. Tavoitteet työskentelylle sovitaan yhdessä. Tavoitteisiin ja yhteisiin sääntöihin sitoudutaan. Olemassa olevia tiloja käytetään ja kehitetään luovasti, ja tilojen viihtyvyydestä kannetaan vastuuta yhdessä. Opiskelussa hyödynnetään mahdollisimman paljon ulkopuolisia oppimisympäristöjä. Opiskelussa suositaan työtapoja, jotka edistävät vuorovaikutusta, oppimista, kasvua ja yhteistyötä.

Aikuisten perusopetuksessa korostuvat monipuoliset oppimisympäristöt, jotka tukevat opiskelijoilla jo olevan tietopohjan hyödyntämistä ja täydentämistä. Oppimisympäristöjä kehitetään myös kielitietoisuuden opetuksen tarpeisiin sopiviksi. Tieto- ja viestintäteknologian monipuolinen käyttö on tärkeä osa oppimisympäristöjä.

Oppimisympäristöt tukevat opetuskielen hallinnan kehittymistä. Kielitaito kehittyy erilaisissa kohdekielisissä ympäristöissä ja tilanteissa oppilaitoksessa ja sen ulkopuolella. Tärkeitä ovat monipuoliset kielenkäyttötilanteet, joita voivat olla paitsi kasvokkaistilanteet, myös esimerkiksi tiedonhankinta ja opiskelu digitaalisten ja interaktiivisten oppimisympäristöjen avulla.

Myös paikallista luonto- ja kulttuuriympäristöä hyödynnetään oppimisessa. Perinteisesti kaksikieliseen ympäristöön ja sen kulttuuri- ja luontokohteisiin tutustuminen syventää oman asuinpaikkakunnan tuntemusta ja auttaa rakentamaan uusien porvoolaisten identiteettiä. Yhteistyö oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden, kuten kirjaston ja kulttuuri- ja liikuntapalveluiden kanssa, tukee opiskelua.

Aikuisten perusopetuksessa suositetaan vaihtelevia ja toiminnallisia työtapoja, jotka tukevat erilais-
ten opiskelijoiden tarpeita. Opiskelussa hyödynnetään opiskelijoiden aikaisempaa osaamista,
mutta samalla harjoitellaan myös uusia työskentely- ja opiskelumenetelmiä. Käytännönläheisyys,
havainnollisuus ja toiminnallisuus tekevät opiskeltavista asioista helposti lähestyttäviä.

Aikuisten perusopetuksessa opetus on kielitietoista. Kielitietoisien opetuksen keinoin opiskelijaa oh-
jataan erilaisten tekstien lukemiseen, ymmärtämiseen, tulkitsemiseen ja tuottamiseen. Kielitietoi-
nen opetus edellyttää opetushenkilöstön perehtymistä menetelmään ja eri aineiden opettajien yh-
teistyötä.

4.3 Opetuksen eheyttäminen ja monialaiset oppimiskokonaisuu- det

Opetuksen eheyttämisen tavoitteena on kannustaa opiskelijoita yhdistelemään eri tiedonalojen tie-
toja mielekkäiksi kokonaisuuksiksi vuorovaikutuksessa toistensa kanssa. Koulussa opiskeltavat
asiat saavat näin merkitystä opiskelijan oman elämän, yhteiskunnan tai ihmiskunnan kannalta.
Opetuksen eheyttämisen tavoitteena on myös edistää opiskelijoiden integroitumista yhteiskuntaan
ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kotoutumista. Opetuksen eheyttäminen tukee eri op-
piaineiden sisältöjen ohella laaja-alaisen osaamisen kehittämistä.

Porvoon kaupungin perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa valitaan lukuvuosittain yksi yhtei-
nen monialaisen oppimiskokonaisuuden teema. Teeman suunnittelussa ja valmistelussa on mu-
kana oppilaita, opettajia ja yhteistyötahojen edustajia. Koulut suunnittelevat monialaisen oppimis-
kokonaisuuden toteutuksen syksyisin. Oppimiskokonaisuuden laajuus on noin yksi oppilaan työ-
viikko. Oppimiskokonaisuutta arvioidaan prosessina, jossa korostuvat itse- ja vertaisarviointi. En-
nen kokonaisuuden toteuttamista oppilaalla tulee olla selkeä näkemys arvioinnin kohteista ja me-
netelmistä.

Aikuisten perusopetus voi osallistua kaupungin yhteisen teeman toteuttamiseen tai suunnitella
opiskelijoiden kanssa oman teeman. Tärkeää on osallistaa opiskelijat heidän elämänsä kannalta
merkityksellisen oppimiskokonaisuuden suunnitteluun ja toteuttamiseen, tarjota virikkeitä tie-
donetsintään ja vuorovaikutukseen sekä innostaa oppilaitoksen ulkopuolisten oppimismahdolli-
suuksien hyödyntämiseen.

Eheyttämisen ja monialaisen oppimiskokonaisuuden toteuttamisessa voidaan käyttää monenlaisia
tapoja. Toteutus voi olla teemapäiviin tai teemaviikkoon linkittyvää, mutta eheyttäminen voi myös
liittyä normaaliin opiskeluun. Eheyttämistä on mahdollista toteuttaa rinnastamalla eli opiskele-
malla samaa teemaa eri oppiaineissa tai jaksottamalla samaan teemaan liittyvät asiat peräkkäin.
Eheyttämisessä voidaan käyttää myös samanaikaisopetusta. Oppimiskokonaisuus voi olla myös

opiskelijoiden toteuttama tapahtuma tai kampanja tai oppilaitoksen ulkopuolelle suuntautuva retki, opintokäynti tai leirikoulu.

Toimintakulttuuri aikuisten perusopetuksessa on aina opiskelua eheyttävää. Kielenopiskelu linkittyy saumattomasti eri tiedonalojen ja oppiaineiden opiskeluun. Eri oppiaineiden tietoja hyödynnetään myös taide- ja taitoaineiden opiskelussa.

5 Ohjaus, oppimisen ja opiskelun tuki, opiskeluhuolto ja kurinpidollisten keinojen käyttö

Tämä teksti täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita (luku 5) paikallisesta näkökulmasta.

5.1 Ohjaus

Opinto-ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijoita siten, että he selviytyvät opinnoistaan mahdollisimman hyvin, ja pystyvät opintojensa jälkeen sijoittumaan joko työelämään tai jatko-opintoihin. Opinto-ohjauksen tavoitteena on myös lisätä opiskelijan hyvinvointia ja sopeutumista arkielämään ja ennaltaehkäistä opintojen keskeyttämistä ja mahdollista työelämän ulkopuolelle jäämistä.

Opinto-ohjauksen avulla opiskelija saa opintojen aloittamiseen ja suorittamiseen sekä jatko-opintoihin tai työelämään hakeutumiseen liittyvät keskeiset tiedot ja taidot. Lisäksi hän saa monipuolisen kuvan koulutusmahdollisuuksista, ammateista ja työelämästä jatkosuunnitelmiensa tueksi.

Opiskelijaa ohjataan käyttämään erilaisia sähköisiä ja muita ohjaus-, neuvonta- ja tietopalveluita. Tavoitteena on, että opiskelija tuntee keskeiset jatkokoulutukseen ja ammatinvalintaan liittyvät tietolähteet, osaa etsiä niistä tietoa ja käyttää niitä toisen asteen opintoihin tai työelämään hakeutumisen tukena.

Päävastuu opinto-ohjauksen toteutuksesta on opinto-ohjaajalla. Hänen lisäksi opiskelijan ohjaukseen osallistuvat aineenopettajat ja apulaisrehtori. Aineenopettajat ohjaavat oman aineensa opiskelutekniikassa ja tukevat opiskelijan jatko-opiskeluvalmiutta ja työelämäntuntemusta oman opintoaineensa osalta.

Opinto-ohjausta toteutetaan henkilökohtaisena ohjauksena, josta vastaa opinto-ohjaaja. Henkilökohtaisen opinto-ohjauksen lisäksi opiskeluun sisältyy ohjauksen kursseja ja ryhmämuotoisia infotuokioita ajankohtaisista asioista. Infotuokioita voivat pitää apulaisrehtori ja opinto-ohjaaja yhdessä tai erikseen.

Opinto-ohjausta tehdään yhteistyössä muiden oppilaitosten, viranomaisten, työpaikkojen, TE-toimiston ja muiden yhteistyötahojen kanssa.

5.2 Henkilökohtainen opiskelusuunnitelma

Jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jota varten on määriteltävä opiskelijan lähtötaso ja huomioitava opiskelijan aiemmat opinnot. Suunnitelman laadinnassa vastuuhenkilöinä ovat opinto-ohjaaja, apulaisrehtori ja ryhmäohjaaja tai opettaja.

Henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa määritellään seuraavat asiat:

- aikaisempi koulutus Suomessa ja/tai muualla, erityisesti aikaisemmin suoritettut perusopetuksen opinnot ja mahdollisesti opintoja korvaava työkokemus tai muu kokemus
- suomen kielen taito ja muu kielitaito sekä kielenoppimisvalmiudet
- hyväksi luettavat kurssit ja oppimäärät
- aikuisten perusopetuksen aloitusvaihe (lukutaitovaihe, muu alkuvaihe vai päättövaihe)
- suoritettavat kurssit (opiskelijan opinto-ohjelma)
- mahdolliset muissa oppilaitoksissa toteutettavat opiskelu- ja tutustumisjaksot ja työelämään tutustumisjaksot
- arvioitu opiskeluaika
- opintojen suorittamistavat ja mahdolliset erityiset opetusjärjestelyt
- opiskelunvalmiudet, mahdollinen tuen tarve ja sovitut tukitoimet
- jatko-opinto- ja urasuunnitelma

Suunnitelmaa laadittaessa voidaan tarvittaessa käyttää apuna tulkkia. Opiskelijalle mahdollisesti työ- ja elinkeinotoimistossa tai kunnassa tehty kotoutumissuunnitelma huomioidaan opiskelusuunnitelman laadinnassa. Kotoutumissuunnitelma on maahanmuuttajien yksilöllinen suunnitelma niistä toimenpiteistä ja palveluista, joiden tarkoituksena on tukea maahanmuuttajien mahdollisuuksia hankkia riittävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja sekä edistää heidän mahdollisuuksiaan osallistua yhdenvertaisena jäsenenä yhteiskunnan toimintaan.

Henkilökohtaista opiskelusuunnitelmaa seurataan ja arvioidaan säännöllisesti yhdessä opiskelijan sekä mahdollisesti muiden hänen asioitaan hoitavien tahojen kanssa. Opiskelusuunnitelman päivittäminen on tarpeen myös tuen tarpeen ilmetessä. Tuen tarve ja sovitut tukitoimet kirjataan opiskelusuunnitelmaan.

Opiskelija voidaan katsoa eronneeksi, jos hän ilman pätevää syytä ilmoittamatta on poissa opetuksesta ja jos on ilmeistä, että opiskelija ei suorita opintojaan henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman mukaisesti.

5.3 Oppimisen ja opiskelun tuki

Aikuisten perusopetuksessa opiskelijat ovat lähtötasoltaan hyvin erilaisia ja jokaisella on erilaiset edellytykset opiskelulle. Jokaisen opiskelijan lähtökohdat, vahvuudet ja kehitystarpeet otetaan huomioon opetusta ja opetusjärjestelyjä suunniteltaessa. Oppimisen esteiden ja oppimisvaikeuksien varhainen tunnistaminen on tärkeää. Tunnistaminen perustuu opiskelijan omiin sekä opettajien ja muun henkilökunnan havaintoihin. Opiskelija voi käyttää tuen tarpeen kartoittamisessa myös koulun ulkopuolisia tahoja. Tuen tarve voi ilmetä esimerkiksi Testipisteen lähtötasotestauksessa.

Eriyttäminen on ensisijainen keino huomioida opiskelijoiden erilaisia tarpeita ja ennaltaehkäistä oppimiseen liittyvien ongelmien syvenemistä. Opetussuunnitelman perusteiden mukaan muita tukimuotoja voivat olla opintojen painottaminen opiskelijan tarpeiden mukaan, monipuolinen opinto-ohjaus ja opiskeluhuolto. Porvoon kaupungin perusopetuksen opetussuunnitelmassa mainituista tukimuodoista käytettävissä ovat seuraavat:

- eriyttäminen
- joustavat ryhmittelyt
- samanaikaisopetus
- tukiopetus
- kodin ja koulun yhteistyö (alle 18-vuotiaiden osalta)
- osa-aikainen erityisopetus
- monipuoliset ja joustavat arviointimenetelmät
- opiskeluhuollon tuki
- opiskelun erityiset painoalueet
- koulun harrastustoiminta
- apuvälineet yms.
- tulkitsemis- ja avustajapalvelut

Tuen tarpeet ja sovitut tukitoimet kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan. Tältä osin opiskelusuunnitelma vastaa oppivelvollisuusikäisten perusopetuksessa käytettävää oppimissuunnitelmaa. Pedagoginen selvitys tai arvio voidaan laatia, jos se on opiskelijan opintojen etenemisen kannalta tarkoituksenmukaista. Opettaja vastaa yksittäisistä pedagogisista ratkaisuista ja huolehtii, että opiskelumenetelmät ja -välineet vastaavat opiskelijoiden edellytyksiä. Rehtori tai apulaisrehtori vastaa tukimuotojen koordinoinnista, kohdentamisesta ja tehokkaasta käytöstä.

5.4 Opiskeluhoolto

Aikuisten perusopetuksen koko oppimäärää opiskeleviin opiskelijoihin (tutkintotavoitteiset opiskelijat) sovelletaan oppilas- ja opiskelijahuoltolakia. Aikuisten perusopetuksessa noudatetaan Linnankosken lukion opiskeluhooltosuunnitelmaa. Opiskeluhooltoja toteutettaessa otetaan huomioon opiskelijaryhmän erityispiirteet kuten ikä, elämäntilanne ja kieli- ja kulttuuritausta, jotka saattavat poiketa lukion muista opiskelijoista.

5.5 Kurinpidollisten keinojen käyttö

Aikuisten perusopetuksessa noudatetaan Linnankosken lukion järjestyssääntöjä. Porvoon kaupungin perusopetusta ja lukiokoulutusta varten on laadittu suunnitelmat kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista. Aikuisten perusopetuksessa noudatetaan näitä suunnitelmia huomioiden, että opiskelijat ovat perusopetuksen opiskelijoita, mutta opiskelu tapahtuu Linnankosken lukion tiloissa.

6 Yhteistyö ja opetuksen järjestämistapoja

Tämä teksti täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita (luku 6) paikallisesta näkökulmasta.

Koulutyössä opiskelijat harjoittelevat yhteistyötä, osallistumista ja vaikuttamista. Opiskelijoilla on mahdollisuus vaikuttaa oman opetusryhmänsä ja kouluyhteisön toimintaan sekä osallistua kehittämistyöhön ja arviointiin esimerkiksi oppilaskuntatoiminnan kautta. Opiskelijat oppivat myös ottamaan vastuuta omasta opiskelustaan sekä samalla opiskeluympäristöstä ja sen toimivuudesta ja viihtyvyydestä.

Aikuisten perusopetuksessa oppilaitoksen ulkopuolelle suuntautuva yhteistyö on tärkeää, koska se tukee opiskelijoiden integroitumista ja kotoutumista Porvooseen. Yhteistyötä tehdään Porvoon kaupungin muiden hallintokuntien, lähialueen muiden oppilaitosten, yritysten sekä muiden toimijoiden kanssa. Opintojen ohjauksen osalta aktiivinen opiskelijakohtainen yhteistyö työ- ja elinkeinopalveluiden kanssa on tärkeää koulutus- ja työllistymispolun löytämiseksi. Vastaavasti tehdään yhteistyötä muiden oppilaitosten ja yritysten kanssa erilaisten urapolkujen hahmottamiseksi. Yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden, kuten erilaisten järjestöjen, harrastusseurojen ja seurakunnan kanssa tukee opiskelijoiden kotoutumista. Yhteistyökäytäntöjen suunnittelussa huomioidaan yksittäisten opiskelijoiden tarpeet ja kannustetaan opiskelijoita osallistumaan yhteistyön suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Yritysten kanssa toteutettavan yhteistyön tarkoituksena on lisätä opiskelijoiden työelämän, ammattien ja työmarkkinoiden tuntemusta, tarjota mahdollisuuksia työelämään tutustumiseen ja lisätä valmiuksia työllistymiseen. Opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan voidaan sisällyttää työelämään tutustumisjaksoja. Oppilaitosyhteistyö mahdollistaa opetustarjonnan laajentamisen sekä henkilöstön kouluttautumismahdollisuuksien lisäämisen.

Opiskelijavalintojen osalta oppilaitos toimii yhteistyössä kotoutumiskoulutusta ja ammatillista koulutusta tarjoavan Edupolin, yläkoulujen, Porvoon kansalaisopiston, maahanmuuttajapalveluiden ja TE-toimiston kanssa. Yhteistyöverkostot ulottuvat myös muihin Itä-Uudenmaan kuntiin. Linnankosken lukion aikuislinja on verkostoitunut myös muiden aikuisten perusopetusta tarjoavien oppilaitosten kanssa.

7 Oppimisen arviointi

Tämä teksti täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita (luku 7) paikallisesta näkökulmasta.

7.1 Arvioinnin tehtävät ja oppimista tukeva arviointikulttuuri

Porvoon suomenkielisten koulutuspalveluiden kirjaamat arviointikulttuurin painotukset perusopetuksessa ovat oppilaan oppimisprosessin näkyminen arvioinnissa, rohkaiseva ja kannustava arviointi sekä arvioinnin oikeudenmukaisuus. Arvioinnin tueksi on laadittu Arvioinnin käsikirja.

Aikuisten perusopetuksessa opiskelijaa tuetaan hahmottamaan oma oppimisprosessinsa ja huomaamaan oma edistyminen. Opettajien kannustava ja rohkaiseva palaute sekä oppilaitoksen kannustava toimintakulttuuri tukevat opiskelijan edistymistä. Opiskelija saa säännöllisesti palautetta edistymisestään niin opettajan arvioinnin kuin itse- ja vertaisarvioinnin avulla. Itsearviointin ja vertaisarviointin taitoja kehitetään vähitellen. Opiskelun tavoitteet ja arvioinnin perusteet esitetään selkeästi, jotta arviointi toteutuu oikeudenmukaisesti. Arvioinnin avulla saatavaa tietoa hyödynnetään opiskelijan opintojen suunnittelussa ja uravaihtoehtojen valinnassa. Arviointi tukee myös opiskelijan kotoutumista.

7.2 Arvioinnin yleiset periaatteet

Porvoon suomenkielisten koulutuspalveluiden perusopetuksessa pyritään siihen, että oppilas on tietoinen oppimisen tavoitteista ja pystyy asettamaan itselleen oppimista tukevia tavoitteita. Oppilas ja huoltaja saavat tietoa oppilaan edistymisestä ja osaamisesta. Arvioinnin ja palautteen antamisen menetelmät ovat monipuolisia ja ne tukevat arvioinnin oikeudenmukaisuutta ja oppilaan oppimistapojen monipuolista kehittymistä. Opiskelun aikana kehitetään itsearviointin ja vertaispalautteen antamisen menetelmiä. Opettaja käyttää opetuksen suunnittelun apuna oppilailta saamaansa palautetta ja muuta arviointitietoa.

Aikuisten perusopetuksessa kiinnitetään huomiota siihen, että opiskelijat ja alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajat saavat selkeää ja ymmärrettävää tietoa opiskelusta ja opintojen edistymisestä sekä arvioinnin tavoitteista ja kriteereistä. Opettajan antaman palautteen tulee olla selkeää, jotta opiskelija tietää, mitä hänen on tarkoitus oppia, ja osaa hahmottaa oppimisprosessiaan. Lisäksi palautteen tulee auttaa löytämään keinoja oppimisen ja suoriutumisen parantamiseen. Arviointikäytännöt ja palautteen antaminen suunnitellaan opiskelijoiden edellytysten mukaisesti. Opiskelijaa ohjataan myös kehittämään itsearviointitaitoja sekä taitoa antaa rakentavaa palautetta.

Arvioinnissa käytetään monipuolisia menetelmiä, ja tietoa opiskelijan edistymisestä kerätään säännöllisesti erilaisissa oppimistilanteissa. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijoiden kielitausta, suomalaisen opiskelukulttuurin tuntemus, kehittyvä suomen kielen taito sekä mahdolliset oppimisvaikeudet. Arvioinnissa käytetään monipuolisia ja opiskelijan taidot huomioivia menetelmiä, jotta opiskelija pystyy osoittamaan osaamisensa mahdollisista suomen kielen puutteista huolimatta.

Arviointi ja palautteen antaminen perustuvat opetussuunnitelman perusteissa asetettuihin ja tässä opetussuunnitelmassa tarkennettuihin tavoitteisiin. Arvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita ja päättöarvioinnin kriteereitä.

7.3 Arvioinnin kohteet

Arvioinnin kohteina aikuisten perusopetuksessa ovat oppiminen ja työskentely. Oppimisen arvioinnissa tarkastellaan sekä osaamisen tasoa että edistymistä. Edistymistä tarkastellaan suhteessa opiskelijan lähtötasoon ja asetettuihin tavoitteisiin. Työskentelyn arviointi on osa oppiaineissa tehtävää arviointia. Työskentelytaitoja harjoitellaan eri oppiaineiden opiskelussa ja monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa. Opettaja ohjaa opiskelijoita suunnittelemaan omaa työskentelyään ja käyttämään erilaisia työskentelytapoja.

7.4 Opinnoissa eteneminen

Opiskelu aikuisten perusopetuksessa on vuosiluokatonta. Opiskelija opiskelee henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaansa kuuluvia kursseja edeten kurssista toiseen. Ohjauksen avulla tuetaan opiskelijan etenemistä opinnoissa. Varhainen tuki on tärkeää erityisesti tilanteissa, joissa opiskelija on esimerkiksi sairauden, vaikean elämäntilanteen tai oppimisvaikeuksien takia jäämässä jälkeen opinnoissaan.

Lukutaitovaiheen aikana opiskelija voi edellytystensä mukaisesti aloittaa myös alkuvaiheen kurssien suorittamisen. Vastaavasti alkuvaiheen (ei lukutaitovaihe) aikana opiskelija voi valita edellytystensä mukaan päättövaiheen kursseja. Oppiaineittain tai oppiainekokonaisuuksittain määritellään, missä järjestyksessä kurssit on suoritettava tai mitkä kurssisuoritukset ovat edellytyksenä opinnoissa etenemiselle.

Kursseihin osallistuminen ja niiden hyväksytyt suorittaminen edellyttävät opiskelijan läsnäoloa. Kurssin aikana voi olla korkeintaan kolme hyväksytyä poissaolokertaa. Poissaoloista on alle 18-vuotiailta oltava huoltajan selvitys. Poissaolokertojen osalta opiskelijan on suoritettava korvaavat

tehtävät. Poissaolokertojen ylittyttyä opiskelijan tulee välittömästi tiedustella opettajalta mahdollisuuksista jatkaa kursilla. Kurssikokeeseen liittyvästä poissaolosta on oltava terveydenhoitajan tai lääkärin todistus.

Kurssin sisältöjen omaksuminen ja tavoitteiden saavuttaminen vaativat tavallisesti opettajan ohjausta. Tästä syystä kurssien itsenäinen suorittaminen on mahdollista vain, jos opiskelijalla on hyvät valmiudet itsenäiseen opiskeluun ja tiedonhankintaan. Itsenäisestä suorituksesta sovitaan kurssin opettajan kanssa etukäteen täyttämällä itsenäisen suorituksen sopimuslomake.

Hylätty kurssisuoritus voidaan uusia oppilaitoksen uusintakokeessa tai opettajan ja opiskelijan yhdessä sopimien muiden suoritustehtävien avulla. Opiskelija voi osallistua uusintakokeeseen kerran. Jos opiskelijan taidot eivät edelleenkään riitä kurssin suorittamiseen hyväksytysti, tulee opiskelijan osallistua kurssiin uudestaan. Saman kurssin voi käydä korkeintaan kaksi kertaa. Jos opiskelijalla on jonkin oppiaineen kurseista kaksi perättäistä hylättyä suoritusta, hänen tulee saada hyväksytty suoritus ennen kuin hän voi jatkaa oppiaineen opintoja.

Läsnäolovaatimus ja kurssien suorittamisen periaatteet selvitetään kullekin opiskelijalle ennen opiskelun aloittamista.

7.5 Muualla hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Opiskelijan lähtötaso ja osaaminen kartoitetaan aloitusvaiheessa huolellisesti. Kartoitus voidaan tehdä yhteistyössä maahanmuuttajapalveluiden, TE-toimiston ja muiden opiskelijan asioita hoitavien toimijoiden (esim. Testipiste) kanssa. Lopullinen vastuu alkukartoituksesta on oppilaitoksella. Oppilaitoksessa alkukartoituksesta vastaavat apulaisrehtori, opinto-ohjaaja ja opettajat. Osaamisen tunnistamisessa noudatetaan opetussuunnitelman perusteissa esitettyjä periaatteita. Osaaminen voidaan osoittaa myös erityisessä tutkinnossa. Osaamisen tunnustaminen ja suoritettavat opinnot kirjataan opiskelijan henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan.

7.6 Arviointi ja todistukset alkuvaiheessa

Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen ja mahdollisen lukutaitovaiheen kurssit arvioidaan merkinöillä S=suoritettu ja H=hylätty, paitsi terveystieto, joka arvioidaan numeroarvosanalla. Alkuvaiheessa käytetään kolmenlaisia todistuksia:

1. Todistus aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opintojen suorittamisesta (Annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut kaikki henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaan merkityt alkuvaiheen kurssit.)
2. Osatodistus alkuvaiheen opinnoista (Todistus annetaan tarvittaessa tai pyydettyäessä ja siihen merkitään opiskelijan siihen mennessä suorittamat alkuvaiheen kurssit.)
3. Erotodistus (Annetaan opiskelijalle, joka eroaa oppilaitoksesta kesken opintojen.)

Alkuvaiheen opintojen aikaista arviointipalautetta annetaan suullisesti ja kirjallisesti tässä opetussuunnitelmassa ja opetussuunnitelman perusteissa esitettyjen periaatteiden mukaan. Toimivat arviointikäytännöt ja -menetelmät kerätään ja tallennetaan oppilaitoksessa materiaalipankiksi, joka toimii arvioinnin kehittämisen välineenä.

Alkuvaiheen opinnot katsotaan hyväksytysti suoritetuiksi, kun opiskelija on suorittanut kaikki oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen tuntijaon mukaiset alkuvaiheen opinnot. Suorituksina huomioidaan opiskelijan henkilökohtaisessa opiskelusuunnitelmassa tunnustetut opinnot.

7.7 Arviointi ja todistukset päättövaiheessa

Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa arviointi kohdistuu yksittäisiin kurssisuorituksiin sekä oppineen koko oppimäärän arviointiin, jolloin kyseessä on päättöarviointi.

7.7.1 Kurssisuorituksen arviointi päättövaiheessa

Tuntijaossa esitettyjen oppiaineiden pakollisten ja valinnaisten kurssien arviointi tapahtuu numeerisesti lukuun ottamatta oppiainetta opinto-ohjaus ja työelämätaidot. Numeerisen arvioinnin sijasta voidaan käyttää sanallista arviointia perusopetusasetuksen 10 §:ssä mainituissa tapauksissa. Päättövaiheessa käytettävä numeerinen arviointi valmentaa opiskelijaa päättöarviointiin, joka perustuu päättöarvioinnin hyvän osaamisen kriteereihin ja on aina numeerista. Muut perusopetukseen sisältyvät oppiaineet ja aihealueet, jotka eivät suoraan vastaa perusopetuksen oppiaineita, arvioidaan merkinnöillä S=suoritettu ja H=hylätty.

7.7.2 Oppiaineen oppimäärän arviointi ja päättöarvosanan muodostaminen

Oppiaineen päättöarviointi tehdään, kun opiskelija on opiskellut ja suorittanut kaikki oppimäärän pakolliset ja opiskelusuunnitelmaansa mahdollisesti kuuluvat valinnaiset kurssit. Arviointi tehdään suhteuttamalla opiskelijan päättövaiheen osaaminen valtakunnallisiin päättöarvioinnin kriteereihin.

Jos opiskelija on opintojen aikana vaihtanut oppiaineen oppimäärää tai katsomusainetta, päättöarviointi suoritetaan viimeksi opiskellun oppimäärän kriteerien mukaisesti. Opiskelijalla saa päättöarviointivaiheessa olla hylättyjä kurssisuorituksia opetussuunnitelman perusteissa määritetyllä tavalla.

7.7.3 Perusopetuksen koko oppimäärän suoritus

Aikuisten perusopetuksen koko oppimäärä sisältää vähintään 46 päättövaiheen kurssia, joista 39 on pakollisia ja loput valinnaisia. Opiskelija on suorittanut koko oppimäärän, kun hänen henkilökohtaiseen opiskelusuunnitelmaansa sisältyneiden kaikkien oppiaineiden oppimäärät on hyväksytysti suoritettu. Alkuvaiheen kurseja ei oteta huomioon oppimäärän vähimmäiskurssimäärään. Poikkeuksena on terveystieto, joka hyväksiluetaan, mikäli se on suoritettu osana alkuvaiheen opintoja.

Opiskelijan tulee suorittaa vähintään 20 kurssia kieliopintoja, joista vähintään 4 on oltava äidinkielen ja kirjallisuuden kurseja. Opiskelijan on opiskeltava vähintään yhtä kieltä A-oppimäärän mukaisesti. Aikuisten perusopetuksessa noudatetaan Porvoon suomenkielisten koulutuspalveluiden kieliohjelmaa soveltuvin osin. Sen mukaisesti A1-kielenä opetetaan englantia. Aikuisten perusopetuksen opetustarjontaan kuuluu A1-englannin ja toisen kotimaisen kielen (ruotsi) kurseja.

7.7.4 Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa käytettävät todistukset ja todistusmerkinnät

Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa ovat käytössä seuraavat todistukset:

1. erotodistus (Annetaan opiskelijalle, joka vaihtaa toiseen oppilaitokseen tai eroaa perusopetuksesta.)
2. päättötodistus (Annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut hyväksytysti kaikkien opiskelusuunnitelmaansa sisältyvien oppiaineiden oppimäärät.)
3. todistus perusopetuksen oppiaineen oppimäärän suorittamisesta
4. todistus erillisessä tutkinnossa suoritetusta oppimäärästä tai suoritetuista oppimääristä (Annetaan opiskelijalle, joka on suorittanut jonkin perusopetuksen oppimäärän tai osan siitä erillisessä tutkinnossa.)

8 Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen opetus

Tämä teksti täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita (luku 8) paikallisesta näkökulmasta.

8.1 Ohjaaminen alkuvaiheen opetukseen ja alkuvaiheen tehtävä

Perusopetuksen alkuvaiheeseen ohjaamisessa Linnankosken lukion aikuislinja toimii yhteistyössä eri hallintokuntien, TE-toimiston, maahanmuuttajapalveluiden ja eri oppilaitosten kanssa. Perusopetuksen loppuvaiheessa Suomeen tulleiden nuorten kohdalla tehdään yhteistyötä oppivelvollisten perusopetuksen kanssa. Yhteistyötä tehdään myös lukutaitokursseja järjestävien tahojen (esim. Porvoon kansalaisopisto) ja kotoutumiskoulutusta järjestävien oppilaitosten (esim. Edupoli) kanssa. Opiskelijoiden taitojen alkukartoitus ostetaan palveluntarjoajalta (esim. Testipiste).

Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheen tehtävänä on tarjota opiskelijalle sellaiset perustiedot ja -taidot sekä opiskelu- ja tiedonhankintavalmiudet, että opiskelija pystyy jatkamaan opintojaan perusopetuksen päättövaiheessa tai vastaavassa koulutuksessa. Erityistä huomiota kiinnitetään opiskelijan suomen kielen taidon kehittämiseen.

8.2 Oppiaineet lukutaitovaiheessa

Opetussuunnitelman perusteisiin on kirjattu eri oppiaineiden tehtävä sekä oppiainekohtaiset tavoitteet, jotka on numeroitu (T1, T2 jne.). Tavoitteet koskevat tiettyä kurssia tai useampia kursseja. Tavoitteet liittyvät samalla myös laaja-alaiseen osaamiseen. Tavoitteet, niihin liittyvät kurssit ja laaja-alainen osaaminen näkyvät opetussuunnitelman perusteissa olevissa oppiainekohtaisissa tavoite-
taulukoissa. Opetussuunnitelman perusteissa on lisäksi listattu kurssien keskeiset sisältöalueet.

Aikuisten perusopetuksessa Porvoossa noudatetaan opetussuunnitelman perusteissa esitettyjä kurssien tavoitteita ja sisältöjä. Oppiaine- ja kurssikohtaiset painotukset, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet sekä mahdolliset ohjaukseen ja tukeen liittyvät näkökulmat on kirjattu tähän paikalliseen opetussuunnitelmaan kunkin oppiaineen tai kurssin kohdalle.

Laaja-alaista osaamista tuetaan lukutaitovaiheessa opetussuunnitelman perusteissa esitetyllä tavalla. Porvoossa toteutettavassa aikuisten perusopetuksessa laaja-alaisia osaamisalueita lähestytään opiskelijoiden arkielämän ja opiskelu- ja asuinympäristön kautta. Lukutaitovaiheessa pyritään

vahvistamaan opiskelijan laaja-alaista osaamista niin, että se luo pohjaa hänen opiskelu- ja koulunkäyntivalmiuksilleen ja tukee kotoutumista Porvooseen ja suomalaiseen yhteiskuntaan.

8.2.1 Äidinkieli ja kirjallisuus

Oppiaineen tehtävä

Opiskelun tavoitteena on saavuttaa luku- ja kirjoitustaito sekä sellaiset kielelliset valmiudet, joiden avulla opiskelija pystyy jatkamaan opiskelua aikuisten perusopetuksen alkuvaiheessa. Suomen kielen osalta tavoitteena on kehittyvä alkeiskielitaito. Tältä osin lukutaitovaihe vastaa oppivelvollisuusikäisten perusopetukseen valmistavaa opetusta. Luku- ja kirjoitustaidon opiskelussa painotetaan opiskelijan arkielämän kannalta olennaisia tekstejä ja kehitetään opiskelijan monilukutaitoa laajasti. Opiskelijan luku- ja kirjoitustaidon kehittymistä tuetaan edelleen perusopetuksen alku- ja päättövaiheessa. Lukutaitovaiheessa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineessa ei ole erillisiä oppimääriä.

Kurssit

Läi 1 Lähtökohtia luku- ja kirjoitustaidon opiskelulle

Läi 2 Äänteestä ja kirjaimesta tavuksi

Läi 3 Tavusta sanaksi

Läi 4 Harjoitellaan sanoja

Läi 5 Lisätään tavuja

Läi 6 Sanoista lauseisiin

Läi 7 Lauseista kohti tekstiä

Läi 8 Sujuvoitetaan luku- ja kirjoitustaitoja

Läi 9 Käydään ostoksilla

Läi 10 Asuminen

Läi 11 Toimitaan kotona

Läi 12 Annetaan henkilötietoja ja täytetään lomakkeita

Läi 13 Asioidaan terveystieteissä

Läi 14 Viestitään päivähoitossa, koulussa ja työelämässä

Läi 15 Vietetään vapaa-aikaa

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opiskelussa harjoitellaan vuorovaikutustaitoja monipuolisesti. Työtavat valitaan niin, että opiskelijalla on jatkuvasti mahdollisuus harjoitella kuuntelemista, puhumista, lukemista ja kirjoittamista. Samalla kehitetään myös opiskelijan kielellistä tietoisuutta ja ohjataan häntä vertaamaan suomen kieltä muihin osaamiinsa kieliin. Lukemisen ja kirjoittamisen harjoittelussa käytetään monipuolisia menetelmiä. Käsien kirjoittamisen lisäksi harjoitellaan myös tietokoneen käyttöä ja näppäintaitoja. Lukemisen harjoittelussa voidaan käyttää apuna erilaisia opetusohjelmia. Opiskelussa hyödynnetään myös sähköisiä oppimisympäristöjä ja multimodaalisia tekstejä, kuten kuvia, videoita ja esityksiä, joita opiskelijoita ohjataan myös tuottamaan itse.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opiskelussa huomioidaan opiskelijoiden erilaiset lähtökohdat. Eriyttämisen ja yhteisopettajuuden avulla tuetaan eritasoisten opiskelijoiden etenemistä. Kielellisesti lahjakkaita opiskelijoita ohjataan etenemään nopeammin ja heille tarjotaan haastavampia tehtäviä. Toisaalta kiinnitetään huomiota mahdollisten kielellisten vaikeuksien varhaiseen tunnistamiseen. Opiskelijoita ohjataan käyttämään vastuullisella ja turvallisella tavalla erilaisia medioita opiskelun apuna.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arvioinnin päätehtävä on tukea ja edistää opiskelijan oppimista ja opinnoissa etenemistä. Palautetta annetaan monipuolisesti kaikilla osaamisen alueilla. Lukutaitovaiheessa äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaineen arviointi kohdistuu kolmeen keskeiseen kohteeseen:

- suomen kielen taidon kehittyminen: edistyminen itsensä ilmaisemisessa ja vuorovaikutustaidoissa; sana- ja käsitevaraston karttuminen
- luku- ja kirjoitustaidon kehittyminen: edistyminen lukutaidossa, luetun ymmärtämisessä ja tekstin tuottamisessa (käsien kirjoittamisen taito, näppäintaidot)
- kulttuuristen ja kielellisten taitojen kehittyminen: edistyminen kielen ja kulttuurin ymmärtämisessä, havaintojen tekeminen sanojen merkityksestä ja arjen kielenkäyttötilanteista, kulttuuristen ja kielellisten erojen ja yhtäläisyyksien huomaaminen.

8.2.2 Matematiikka

Oppiaineen tehtävä

Opetuksen tehtävänä on tutustuttaa opiskelija numeerisiin perustaitoihin ja tarjota myönteisiä kokemuksia matematiikasta. Opetus keskittyy perustaitoihin, jotka ovat tarpeellisia arjen hallinnassa ja luovat perustan opinnoissa etenemiselle.

Kurssit

Lma 1 Lukujen maailma

Lma 2 Luvut arjessa

Lma 3 Laskutoimituksia arjessa

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opetus on kielitietoista ja havainnollista. Aihepiirit ovat opiskelijoille tuttuja ja arkielämään sidoksissa. Oppimisympäristössä keskeisiä ovat havainnollistavat välineet ja konkretisointi sekä tieto- ja viestintäteknologian tarkoituksenmukainen käyttö. Työtavat ovat vaihtelevia ja ne totuttavat opiskelijoita työskentelemään sekä itsenäisesti että yhdessä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Perustaitojen oppimiseen varataan riittävästi aikaa ja opiskelijalle tarjotaan runsaasti harjoittelumahdollisuuksia. Eriyttämisen ja yhteisopettajuuden avulla tarjotaan opiskelijoille heidän tasoaan vastaavia tehtäviä ja siten varmistetaan myönteisen asenteen ja kyvykkyyden tunteen säilyminen. Taitaville opiskelijoille tarjotaan mahdollisuus syventää osaamistaan vaihtoehtoisten työskentelymuotojen avulla tai nopeuttamalla opinnoissa etenemistä.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arviointi on kannustavaa ja sen päätehtävä on tukea ja edistää opiskelijoiden matemaattisten perustaitojen kehittymistä. Arvioinnin ja palautteen antamisen kannalta keskeisiä ovat seuraavat kohteet:

- lukusanojen ja numeromerkkien tunteminen sekä lukukäsitteen ymmärtäminen
- peruslaskutoimitusten hallitseminen
- edistyminen numeerisen tiedon käyttämisessä arjen tilanteissa
- edistyminen matemaattisessa ajattelussa ja ilmaisussa

8.2.3 Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus

Oppiaineen tehtävä

Oppiaineen tehtävä on ohjata opiskelijoita näkemään itsensä suomalaisen yhteiskunnan aktiivisina jäseninä, joilla on oikeuksia ja velvollisuuksia. Opiskelu ohjaa toimimaan demokraattisten arvojen ja periaatteiden mukaan sekä ohjaa ymmärtämään erilaisuutta ja kunnioittamaan ihmisoikeuksia ja tasa-arvoa. Oppiaine tutustuttaa opiskelijat Suomen historian pääpiirteisiin ja suomalaisen yhteiskunnan toimintaperiaatteisiin. Keskeistä opiskelussa on opiskelijoiden elämän kannalta merkityksellisiin yhteiskunnallisiin toimintoihin tutustuminen ja asiointivalmiuksien kehittäminen. Opiskelijat tutustuvat myös vastuullisen kuluttamisen ja oman taloudenhoidon perusasioihin.

Kurssit

Lyk 1 Arkielämä ja yhteiskunnan palvelut

Lyk 2 Demokraattinen yhteiskunta

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Työtavat ovat vuorovaikutuksellisia, elämyksellisiä ja toiminnallisia. Opetus pyrkii vahvistamaan myös opiskelijan kehittymässä olevaa luku- ja kirjoitustaitoa. Opiskeluun sisältyy vierailukäyntejä ja yhteistyötä paikallisten toimijoiden kanssa. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään opiskelun apuna.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opiskelijaa tuetaan näkemään itsensä yhteiskunnan aktiivisena toimijana, tunnistamaan oikeutensa ja ottamaan vastuuta velvollisuuksistaan. Opiskelijaa tuetaan myös saavuttamaan sellaista yhteiskunnallista ja taloudellista tietoa, joka on opiskelijan elämän kannalta merkityksellistä. Opiskelijoita ohjataan itsenäiseen asioiden hoitamiseen ja vastuun ottamiseen.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Rakentava ja kannustava palaute ohjaa opiskelijan työskentelyn etenemistä. Palautteen avulla opiskelijaa kannustetaan toimimaan aktiivisesti opinnoissa ja arkielämän taloudenhoidossa, kuluttamisessa ja asioiden hoitamisessa. Opiskelijaa kannustetaan myös osallistumaan ja vaikuttamaan

oppilaitoksessa, omassa lähiyhteisössään ja omalla paikkakunnalla, esimerkiksi järjestö- tai yhdistystoiminnassa. Oppiaineen arviointi perustuu työskentelyn havainnointiin ja keskusteluihin. Arvioinnin kannalta keskeisiä seikkoja ovat:

- suomalaisen yhteiskunnan ja Suomen historian peruspiirteiden ymmärtäminen
- suomalaisen kulttuurin erityispiirteiden tunnistaminen
- yhteiskuntatietouden sana- ja käsitevaraston hallitseminen
-

8.2.4 Ympäristö- ja luonnontieto

Oppiaineen tehtävä

Opetuksessa käsitellään sellaisia biologian, maantiedon, fysiikan ja kemian tiedonalojen perusasioita, jotka liittyvät läheisesti opiskelijoiden elämänpiiriin. Kestävän kehityksen näkökulma on olennainen osa opiskelua. Opiskelija hahmottaa itsensä osana elinympäristöä, ymmärtää toimintansa merkityksen ympäristölle ja tunnistaa laajempia kokonaisuuksia, joihin paikallinen elinympäristö kuuluu. Opiskelussa tutustutaan Porvoon seudun luontoon ja rakennettuun ympäristöön sekä luonnonilmiöihin. Kielitaidon ja käsitteiden hallinnan sekä luku- ja kirjoitustaidon kehittäminen luovat pohjaa opinnoissa etenemiselle.

Kurssit

Lyl 1 Ympäristö- ja luonnontiedon alkeet

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Työtavat ovat monipuolisia, toiminnallisia ja kokemuksellisia. Oppimisympäristöinä käytetään mahdollisimman paljon lähiluontoa ja rakennettua ympäristöä sekä hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologisia oppimisympäristöjä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Ohjauksen avulla tuetaan opiskelijoiden käsitteiden omaksumista ja kielitaidon kehittymistä. Opetuksessa hyödynnetään opiskelijoiden aikaisempia tietoja ja taitoja. Työtapojen monipuolisuus ja niiden valinta opiskelijoiden taitoa vastaavaksi tukee edistymistä ja tarjoaa onnistumisen kokemuksia.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Rakentavan palautteen avulla ohjataan työskentelyn etenemistä. Arviointi kohdistuu opiskelijan havainnointiin ja keskusteluihin. Keskeisiä arvioinnin ja palautteen antamisen kohteita ovat:

- Suomen luonnon ja rakennetun ympäristön tunteminen
- karttojen hyödyntäminen
- kestävän kehityksen periaatteiden tunteminen
- ympäristö- ja luonnontietoon liittyvän sana- ja käsitevarannon hallinta

8.2.5 Opinto-ohjaus ja työelämätaidot

Oppiaineen tehtävä

Opinto-ohjauksen avulla pyritään tukemaan opiskelijan opiskelumotivaatiota ja itsetuntoa ja auttamaan häntä selviytymään opinnoistaan parhaalla mahdollisella tavalla. Opintojen alussa laaditaan opiskelijalle henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jota täydennetään opintojen aikana.

Lukutaitovaiheessa oppiaineen opiskelu liittyy läheisesti suomen kielen taidon ja lukutaidon kehittämiseen. Kursseilla opiskellaan opiskeluun ja työelämään liittyvää sanastoa ja käsitteitä ja harjoitellaan sellaisia vuorovaikutustaitoja, jotka ovat keskeisiä opiskelussa ja työelämässä. Ohjauskeskusteluissa käsitellään opiskelijan koulutukseen liittyviä suunnitelmia ja kartoitetaan mahdollista ammatillista osaamista.

Kurssit

Lot 1 Koulutusjärjestelmä ja opiskelukäytänteet

Lot 2 Ammatteihin tutustuminen

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Oppiaineen työtapoina ovat henkilökohtainen ohjaus ja ryhmäohjaus. Ryhmäohjauksessa keskitytään lukutaidon kehittämisen tukemiseen ja oppiaineelle tyypillisen sanaston, käsitteistön ja sisältö-

jen ymmärtämiseen ja hallintaan. Henkilökohtainen ohjaus tukee opiskelijan koulutuspolun hahmottamista. Työtavat ovat vaihtelevia ja toiminnallisia, ja opiskelussa hyödynnetään oppilaitosten ja verkkoympäristöjen lisäksi lähiympäristöä ja työelämää.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Henkilökohtaisessa ohjauksessa huomioidaan kunkin opiskelijan lähtökohdat ja tavoitteet. Ohjauksessa tehdään moniammatillista ja -hallinnollista yhteistyötä tarpeen mukaan esimerkiksi työvoimaviranomaisten, sosiaalitoimen sekä eri oppilaitosten kanssa.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arviointi on kannustavaa, ja antaa opiskelijalle realistista tietoa hänen mahdollisuuksistaan edetä koulutuspolulla tai työelämässä. Opiskelijaa ohjataan itsearviointiin ja pohtimaan omia valmiuksiaan ja edistymistään. Arvioinnin menetelmät ovat monipuolisia ja joustavia niin, että erilaiset oppijat pystyvät osoittamaan osaamisensa.

8.2.6 Muu perusopetukseen soveltuva aine tai aihealue sekä valinnaiset kurssit

Tuntijakoasetuksen mukaan oppilaitoksen on tarjottava lukutaitovaiheessa vähintään kuusi valinnaista kurssia. Ne voivat olla oppiaineiden ja aineryhmien valinnaisia kursseja tai muita soveltuvia kursseja, jotka tukevat aikuisten perusopetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Linnankosken lukion aikuislinja tarjoaa aikuisten perusopetuksen opiskelijoille vuosittain vaihtuvia valinnaisia kursseja, jotka voivat olla esimerkiksi eri aineiden tukikursseja tai taide- ja taitoaineiden kursseja. Opiskelijat voivat myös hakeutua lukion taide- ja taitoaineiden kursseille, jos opiskelijan taidot ja valmiudet ovat riittävät ja kurssit sopivat opiskelijan opinto-ohjelmaan. Opiskelija voi saada kurssisuorituksia myös muiden oppilaitosten tai yhteisöjen järjestämistä kursseista tai toiminnasta. Tällaisia voivat lukutaitovaiheessa olla esimerkiksi kansalaisopiston toiminnalliset kurssit tai opiskelua tukevaan kotoutumistoimintaan osallistuminen. Opiskelijan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta riippuen myös ammatilliseen koulutukseen tai työelämään tutustuminen voi sisältyä perusopetuksen opintoihin.

8.3 Oppiaineet aikuisten perusopetuksen alkuvaiheessa

Opetussuunnitelman perusteisiin on kirjattu eri oppiaineiden tehtävä sekä oppiainekohtaiset tavoitteet, jotka on numeroitu (T1, T2 jne.). Tavoitteet koskevat tiettyä kurssia tai useampia kursseja. Tavoitteet liittyvät samalla myös laaja-alaiseen osaamiseen. Tavoitteet, niihin liittyvät kurssit ja laaja-alainen osaaminen näkyvät opetussuunnitelman perusteissa olevissa oppiainekohtaisissa tavoite-
taulukkoissa. Opetussuunnitelman perusteissa on lisäksi listattu kurssien keskeiset sisältöalueet. Alkuvaiheen päättyessä tapahtuvan arvioinnin avuksi on opetussuunnitelman perusteissa taulukko, johon on listattu oppiaineen tavoitteisiin liittyvät arvioinnin kohteet.

Aikuisten perusopetuksessa Porvoossa noudatetaan opetussuunnitelman perusteissa esitettyjä kurssien tavoitteita ja sisältöjä. Oppiaine- ja kurssikohtaiset painotukset, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet sekä mahdolliset ohjaukseen ja tukeen liittyvät näkökulmat on kirjattu tähän paikalliseen opetussuunnitelmaan kunkin oppiaineen tai kurssin kohdalle.

Laaja-alaista osaamista tuetaan alkuvaiheessa opetussuunnitelman perusteissa esitetyllä tavalla. Porvoossa toteutettavassa aikuisten perusopetuksessa laaja-alaisia osaamisalueita lähestytään opiskelijoiden arkielämän ja opiskelu- ja asuinympäristön kautta. Alkuvaiheessa pyritään vahvistamaan opiskelijan laaja-alaista osaamista niin, että se tukee hänen opiskelu- ja koulunkäyntivalmiuksiensa kehittymistä ja vahvistaa kotoutumista Porvooseen ja suomalaiseen yhteiskuntaan.

8.3.1 Äidinkieli ja kirjallisuus

Oppiaineen tehtävä

Kielitaidon kehittyminen jatkuu läpi elämän. Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine tukee opiskelijoiden monikielisen kompetenssin kehittymistä. Monikielinen kompetenssi koostuu äidinkielen ja muiden kielten ja niiden murteiden eritasoisesta taidosta. Äidinkieli ja kirjallisuus yhdessä muiden oppiaineiden kanssa edistää kielikasvatusta ja ohjaa opiskelijoita arvostamaan kielivarantoaan ja hyödyntämään sitä monipuolisesti opiskelussa. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään.

Opetuksen tehtävä on edistää opiskelijoiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata opiskelijoita kiinnostumaan kirjallisuudesta ja kulttuurista. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen sekä yhteisölliseen ja funktionaaliseen näkemykseen kielestä. Opetuksessa huomioidaan opiskelijoiden taitotaso ja valmiudet. Opiskelussa käytetään apuna opiskelijan kannalta oleellisia kielenkäyttölanteita ja tekstilajeja.

Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheessa äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelu keskittyy perustaitojen harjoitteluun. Luku- ja kirjoitustaitoa vahvistetaan monipuolisilla menetelmillä. Luetun ymmärtämisen ja tuottamisen taitoja kehitetään kohti sellaisia tiedonhankinnan ja -jakamisen taitoja, että opiskelija pystyy jatkamaan opiskelua perusopetuksen päättövaiheessa.

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on luoda kannustava, virikkeellinen ja yhteisöllinen oppimisympäristö. Opiskelijoita ohjataan tarkastelemaan ja tuottamaan tekstejä monipuolisesti ja valitsemaan opiskelun kohteeksi heitä kiinnostavia tekstejä ja aiheita. Työtavat ovat vaihtelevia ja sallivat työskentelyn sekä yksin että yhteisöllisesti. Opiskelussa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa sekä oppilaitoksen ulkopuolisia oppimisympäristöjä kieleen, kirjallisuuteen ja kulttuuriin liittyvissä aihepiireissä. Yhteistyötä voidaan tehdä esimerkiksi kirjaston, museon ja paikallisten teatteri-, musiikki- ja elokuvatahtumien tarjoajien kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Ohjauksen ja tuen tavoitteena on tarjota opiskelijalle monipuolisia keinoja kehittää suomen kielen taitoaan. Vastaavasti tuetaan lukutaidon kehittämistä ymmärtäväksi lukemiseksi ja annetaan välineitä ja malleja tekstien tuottamiseen. Eriyttäminen ja tuen muodot valitaan yksilöllisesti, niin että opiskelijoiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat.

Oppiaineen arviointi

Palaute on monipuolista, kannustavaa ja tähtää oppimisen taitojen kehittämiseen. Arviointi on osa opiskelua ja oppimisprosessia. Opiskelijat harjoittelevat itse- ja vertaisarvioinnin taitoja. Arvioinnissa käytetään vaihtelevia menetelmiä siten, että erilaiset oppijat pystyvät näyttämään osaamisensa. Alkuvaiheen päättyessä arvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määritellyjä arvioinnin kohteita.

8.3.1.1 Suomen kieli ja kirjallisuus

Oppimäärän erityinen tehtävä

Oppimäärän tehtävänä on kehittää opiskelijan suomen kielen hallintaa, tekstitaitoja, monilukutaitoja ja vuorovaikutustaitoja sekä tutustuttaa opiskelija kirjallisuuteen ja kulttuuriin. Opiskelijaa ohjataan

huomaamaan suomen kielen ja suomalaisen kulttuurin merkitys paikallisessa kaksikielisessä ympäristössä sekä laajemmin kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisessa yhteiskunnassa. Suomen kieli on opetuksen kohde, mutta se on myös oppimisen väline, jota käytetään muiden aineiden opetuksessa. Oppimäärän opiskelu antaa pohjaa kielitietoisten menetelmien käytölle myös muiden oppiaineiden opiskelussa.

Kurssit

Kursseja voidaan yhdistää laajemmiksi kokonaisuuksiksi tai jaksoiksi, jolloin kurssien sisältöalueet limittyvät.

Aäi 1 Suomen kielen ja kirjallisuuden opiskelun perustaidot

Aäi 2 Opiskelun ja tiedonhallinnan taidot

Aäi 3 Tekstien moninaisuus

Aäi 4 Puhe- ja vuorovaikutustaidot

Aäi 5 Kieli ja tekstit

Aäi 6 Kieli ja vuorovaikutus

Aäi 7 Kieli ja kulttuuri

Aäi 8 Kieli ja identiteetti

Aäi 9 Tekstien tuottamisen perusteet

Aäi 10 Tekstien tuottaminen

Aäi 11 Tekstien tulkinnan perusteet

Aäi 12 Tekstien tulkinta

Aäi 13 Kaunokirjallisuuden lukeminen

Aäi 14 Mediatekstit

Aäi 15 Tietokirjallisuus

Aäi 16 Kulttuuri ja kansanperinne

Aäi 17 Nykykulttuurin ilmiöitä

8.3.1.2 Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Oppimäärän erityinen tehtävä

Oppimäärä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus on tarkoitettu opiskelijoille, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame tai joilla on muuten monikielinen tausta. Oppimäärän mukaan voi opiskella silloin, kun opiskelijalla on suomen peruskielitaidossa puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, eikä hänellä tästä syystä olisi yhdenvertaisia edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun. Jos opiskelijan oppimääränä on suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, hänelle opetetaan tätä oppimäärää joko kokonaan tai osittain suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän sijasta. Arviointi tapahtuu aina suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteiden mukaisesti. Jos opiskelijalla on riittävät taidot, hän voi siirtyä opiskelemaan suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti.

Opintojen alkuvaiheessa oppimäärän erityisenä tehtävänä on vahvistaa opiskelijan luku- ja kirjoitustaitoa kohti ymmärtävää lukemista ja itsenäistä tekstien tuottamista. Suomen kielen taitoa kehitetään kaikilla kielitaidon osa-alueilla monipuolisesti. Tavoitteena on kehittää kielitaitoa arkipäivän konkreettisesta kielestä kohti käsitteellisen ajattelun kieltä. Suomen kielen opiskelu kielitietoisten menetelmien avulla luo pohjaa muiden oppiaineiden opiskelulle. Opiskelu ohjaa tutustumaan kirjallisuuteen ja kulttuuriin.

Oppimäärä tukee opiskelijan kielellisen ja kulttuurisen identiteetin kehittymistä. Opiskelun aikana tutustutaan suomen kielen merkitykseen kaksikielisellä alueella ja laajemmin kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa.

Kurssit

Kursseja voidaan yhdistää laajemmiksi kokonaisuuksiksi tai jaksoiksi, jolloin kurssien sisältöalueet limittyvät.

As2 1 Kielitaidon alkeet: Lähtökohtia suomen kielen opiskelulle

As2 2 Kielitaidon alkeet: Perusviestintää arkipäivän tilanteissa

As2 3 Kielitaidon alkeet: Minä ja perheeni

As2 4 Kielitaidon alkeet: Vuorovaikutusta asiointitilanteessa

As2 5 Kielitaidon alkeet: Asumisen arkea

As2 6 Kielitaidon alkeet: Matkustaminen eri kulkuvälineissä

- As2 7 Kielitaidon alkeet: Terveys ja hyvinvointi
- As2 8 Kielitaidon alkeet: Minun päiväni
- As2 9 Kielitaidon alkeet: Työelämässä toimiminen
- As2 10 Kehittyvä kielitaito: Minun historiani
- As2 11 Kehittyvä kielitaito: Asuminen
- As2 12 Kehittyvä kielitaito: Luonto ja lähiympäristö
- As2 13 Kehittyvä kielitaito: Harrastukset
- As2 14 Kehittyvä kielitaito: Asiointi lääkärissä ja apteekissa
- As2 15 Kehittyvä kielitaito: Koulutus ja työ Suomessa
- As2 16 Kehittyvä kielitaito: Monimediainen ympäristö
- As2 17 Kehittyvä kielitaito: Kirjallisuus, kansalliset juhlapäivät ja tapakulttuuri

8.3.2 Vieras kieli

Oppiaineen tehtävä

Kielitaidon kehittyminen jatkuu läpi elämän. Vieraan kielen opiskelu tukee opiskelijoiden monikielisen kompetenssin kehittymistä. Monikielinen kompetenssi koostuu äidinkielen ja muiden kielten ja niiden murteiden eritasoisesta taidosta. Vieras kieli yhdessä äidinkielen ja kirjallisuuden sekä muiden oppiaineiden kanssa edistää kielikasvatusta ja ohjaa opiskelijoita arvostamaan kielivarantoaan ja hyödyntämään sitä monipuolisesti opiskelussa. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään.

Aikuisten perusopetuksen alkuvaiheessa opiskellaan A1-kieltä, joka Porvoon kaupungin kieliohjelman mukaisesti on englanti (en) (Porvoon suomenkielisten koulutuspalveluiden kieliohjelma 2018).

Opetus herättää opiskelijan kiinnostuksen koulu yhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen monimuotoisuuteen ja rohkaisee käyttämään kieltä vuorovaikutuksen välineenä. Opetus vahvistaa opiskelijan luottamusta omaan kykyihinsä kielenoppijana. Erilaisten oppimisympäristöjen ja kokoonpanojen avulla pyritään luomaan monipuolisia ja vaihtelevia mahdollisuuksia kehittää vieraan kielen taitoa. Opiskelussa kehitetään monilukutaitoa ja tiedonhankintataitoja ja kiinnitetään huomiota myös työelämässä tarvittavaan kielitaitoon.

8.3.2.1 Vieras kieli, englanti, A-oppimäärä

Opiskelija, jolla ei ole lainkaan englannin kielen taitoa, aloittaa opiskelun kurssista 1. Opiskelijoiden aikaisemmat opinnot tai informaalinen oppimisen kautta hankittu kielitaito otetaan huomioon opintoja suunniteltaessa.

Kurssit

Aena 1 Kielitaidon alkeet: Lähtökohtia englannin opiskelulle

Aena 2 Kielitaidon alkeet: Perusviestintää arkipäivän sosiaalisissa tilanteissa

Aena 3 Kielitaidon alkeet: Vuorovaikutus asiointitilanteissa

Aena 4 Kielitaidon alkeet: Koulu ja opiskelu

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opiskelussa painottuvat toiminnallisuus ja yhdessä oppiminen. Opiskelija on aktiivinen toimija, joka etsii ja havainnoi kieltä ja käyttää sitä itselleen merkityksellisissä vuorovaikutustilanteissa ja opiskelun apuvälineenä. Opiskelussa hyödynnetään erilaisia oppimisympäristöjä sekä tieto- ja viestintätekniologiaa. Kieltä pyritään käyttämään mahdollisimman paljon autenttisissa tilanteissa, esimerkiksi oppilaitoksen kansainvälisten projektien yhteydessä tai eTwinning-ohjelman kautta.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Runsaiden toiminnallisten harjoitusten avulla opiskelijoita ohjataan käyttämään opiskeltavaa kieltä. Vaihtelevien ja monipuolisten opetusmenetelmien ja eriyttämisen avulla tuetaan eritasoisia opiskelijoita. Opiskelijoita, joilla on kielellisiä oppimisvaikeuksia, tuetaan ja kannustetaan opiskelussa. Taitaville opiskelijoille tarjotaan haastavampia harjoituksia, ja heillä on mahdollisuus edetä nopeammin.

Arviointi

Arviointi on osa oppimisprosessia. Arvioinnin menetelmät ovat monipuolisia ja ne antavat kaikille opiskelijoille mahdollisuuden osoittaa osaamisensa. Arvioinnista annettava palaute on kannustavaa, konkreettista ja rakentavaa, ja se ohjaa opiskelijoita tunnistamaan oman edistymisensä ja kehittämisen kohteet. Opiskelijat harjoittelevat itse- ja vertaisarviointia. Alkuvaiheen päättyessä arvioinnin apuna käytetään opetussuunnitelman perusteisiin kirjattuja arvioinnin kohteita.

8.3.3 Matematiikka

Oppiaineen tehtävä

Opetuksen tehtävä on luoda pohjaa matemaattisten käsitteiden ja rakenteiden ymmärtämiselle ja kehittää taitoa käsitellä tietoa ja ratkaista ongelmia. Opiskelijan matemaattinen ajattelu kehittyy, ja hän saa valmiudet jatkaa matemaattisten taitojen opiskelua. Opiskelu on yhteydessä opiskelijan arkielämään ja kokemusmaailmaan, mikä ohjaa opiskelijaa ymmärtämään matematiikan hyödyllisyyden. Opetus tukee myönteistä asennetta matematiikkaa kohtaan ja vahvistaa opiskelijan positivistista minäkuvaa oppijana.

Kurssit

Ama 1 Luvut ja laskutoimitukset I

Ama 2 Luvut ja laskutoimitukset II

Ama 3 Geometriaa I

Ama 4 Geometriaa II

Ama 5 Matemaattinen ongelmanratkaisu

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opetus on kielitietoista ja menetelmät konkreettisia ja toiminnallisia. Opetuksessa käytetään monipuolisia havainnollistamisvälineitä. Tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen tukee oppimista. Aihepiirit ja matemaattiset ongelmat valitaan niin, että ne tukevat opiskelijoiden selviytymistä arjen tilanteissa suomalaisessa yhteiskunnassa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Uusien asioiden omaksumiselle ja harjoittelulle varataan riittävästi aikaa. Eriyttämisen ja yhteisopettajuuden avulla tuetaan eritasoisia opiskelijoita. Opiskelijoilla tulee olla mahdollisuus kerrata aiemmin opittuja asioita ja saada ennakoivaa tukea uusien sisältöjen oppimiseksi. Tuen avulla vahvistetaan opiskelijan myönteistä asennetta ja kyvykkyyden tunnetta. Taitaville opiskelijoille tarjotaan mahdollisuuksia syventää ja laajentaa osaamistaan tai edetä nopeammin opinnoissaan.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Kannustavan palautteen avulla ylläpidetään opiskelijan vahvuuksia ja ohjataan kehittymässä olevien taitojen harjoitteluun. Arvioinnin tavat ovat monipuolisia ja ne voivat vaihdella opiskelijoiden taitojen ja valmiuksien mukaan. Arvioinnissa havainnoidaan ratkaisujen oikeellisuutta sekä tekemisen tapaa ja sujuvuutta. Alkuvaiheen päättyessä arvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita.

8.3.4 Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus

Oppiaineen tehtävä

Opiskelun tavoitteena on lisätä opiskelijan tietoja, taitoja ja valmiuksia toimia suomalaisessa yhteiskunnassa. Suomen historian ja maantuntemuksen kautta opiskelija saa kuvan Suomen asemasta Pohjoismaissa ja Euroopassa ja saavuttaa perustan ymmärtää yhteiskuntarakenteita. Opetuksessa edetään yleisestä paikalliseen ja huomioidaan Porvoon merkitys oppiaineen kannalta. Opiskelija tutustuu Porvoon merkitykseen Suomen historiassa, Porvoon seudun maantieteellisiin ja kulttuuriin erityispiirteisiin sekä nykyisiin ja historiallisiin kulttuurivaikutuksiin.

Kurssit

Ayk 1 Yhteiskunnan perusrakenteet ja arjen taidot

Ayk 2 Historia, maantuntemus ja yhteiskunnan toiminta

Ayk 3 Kulttuuri-identiteetti ja vuorovaikutus

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opetuksessa käytetään kielitietoisia työtapoja, jotka vahvistavat opiskelijoiden monilukutaitoa. Työtavat ovat monipuolisia ja kokemuksellisia ja kannustavat opiskelijoita mielipiteen ilmaisemiseen ja eri kulttuurien vertailuun. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään apuna opiskelussa ja tiedonhankinnassa. Paikallisiin erityispiirteisiin tutustutaan viemällä opiskelua oppilaitoksen ulkopuolelle. Oppiaineen sisältöjä voidaan opiskella monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa muihin oppiaineisiin yhdistettynä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opiskelijaa tuetaan käsitteiden ja sitä kautta tekstien ja lähteiden ymmärtämisessä. Kielitietoisien opetuksen kautta mallinnetaan oppiaineen kannalta merkityksellisiä tekstilajeja. Ohjaus tukee opiskelijaa näkemään itsensä yhteiskunnan aktiivisena jäsenenä ja kannustaa osallistumaan.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Opetuksen aikainen palaute kannustaa ja rohkaisee opiskelijaa toimimaan aktiivisesti lähiympäristössään. Arvioinnissa huomioidaan opiskelijan toiminta ja tuotokset erilaisissa työtavoissa ja opiskeluympäristöissä. Arviointi kohdistuu oppiaineen tietojen ja taitojen hallintaan ja soveltamiseen sekä siihen, miten monipuolisesti ja perustellen opiskelija on rakentanut käsitystään suomalaisesta yhteiskunnasta ja kulttuurista. Alkuvaiheen päättyessä arvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määritellyjä arvioinnin kohteita.

8.3.5 Ympäristö- ja luonnontieto

Oppiaineen tehtävä

Ympäristö- ja luonnontieto on integroitu oppiaine, joka sisältää biologian, maantiedon, fysiikan ja kemian tiedonalojen perusasioita. Kestävän kehityksen eri ulottuvuudet ovat olennainen osa opiskelua. Opiskelu tukee opiskelijan ympäristösuhteen ja maailmankuvan kehittymistä. Opiskelu harjaannuttaa etsimään, arvioimaan ja jakamaan tietoa oppiaineelle ominaisista aiheista. Opiskelun tavoitteena on herättää opiskelijan kiinnostus ympäristö- ja luonnontiedon eri tiedonaloja kohtaan. Opiskelija hahmottaa itsensä osana elinympäristöä ja ymmärtää toimintansa merkityksen ympäristölle. Opiskelussa tutustutaan Porvoon seudun luontoon ja rakennettuun ympäristöön sekä luonnonilmiöihin.

Kurssit

Ayl 1 Ihminen ja monimuotoinen maailma

Ayl 2 Luonnon rakenteet

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Työtavat ovat monipuolisia, toiminnallisia ja kokemuksellisia. Opiskelijoiden aktiivinen ote aiheen, ilmiön tai teeman työstämisessä korostuu. Oppiaineen kielen ja käsitteistön opiskelussa käytetään

kielitietoisia menetelmiä. Opiskelua pyritään toteuttamaan oppilaitoksen tilojen lisäksi myös lähiympäristössä sekä yhteistyössä muiden toimijoiden, kuten museon, luontokoulun, yhdistysten ja yritysten kanssa. Tieto- ja viestintäteknologisia ympäristöjä hyödynnetään opiskelussa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Työtapojen valinnassa huomioidaan opiskelijoiden aiemmat tiedot ja taidot sekä valmiudet. Opiskelijoita rohkaistaan kehittämään työskentelytaitojaan ja kokeilemaan uusia menetelmiä. Kielitietoisien menetelmien avulla tuetaan käsitteistön ja oppiaineelle tyypillisen kielen omaksumista ja annetaan malleja tiedon käsittelyyn ja itsenäiseen tekstin tuottamiseen.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arviointi on osa oppimisprosessia, ja opiskelun aikana opiskelijoille tarjotaan monipuolisia tapoja osoittaa osaamistaan. Arviointipalaute on kannustavaa ja rohkaisevaa. Opiskelun jäsentäminen kokonaisuuksiksi tukee arviointia. Itse- ja vertaisarviointin taitojen kehittäminen nivoutuu osaksi oppiaineen opiskelua. Alkuvaiheen päättyessä arvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä arvioinnin kohteita.

8.3.6 Terveystieto

Oppiaineen tehtävä

Terveystiedon kurssin voi suorittaa perusopetuksen alkuvaiheessa tai päättövaiheessa. Jos opiskelija ei suorita kurssia alkuvaiheessa, kurssi on päättövaiheessa pakollinen.

Oppiaine perustuu monitieteiseen tietoperustaan, ja sen tavoitteena on opiskelijan terveysosaamisen kehittäminen. Opiskelussa tarkastellaan terveyteen vaikuttavia fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia tekijöitä moniulotteisesti. Opiskelijaa ohjataan näkemään terveys voimavarana ja ymmärtämään terveyden merkitys hyvinvoinnille. Opiskelussa ja oppimisympäristöissä hyödynnetään mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa.

Kurssit

Ate 1 Terve elämä

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Työtavat terveystiedossa ovat monipuolisia, tutkivia ja vuorovaikutuksellisia. Oppiaineen teemat antavat hyviä mahdollisuuksia oppiainerajat ylittävään opiskeluun. Teemat ja aihepiirit ovat opiskelijan kokemuspiiriin liittyviä ja arkielämän kannalta merkityksellisiä. Oppimisympäristöt ovat monipuolisia ja tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäviä. Oppiaineen opiskelussa voidaan hyödyntää myös muita toimijoita tai tehdä oppilaitosyhteistyötä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Terveystiedon aihepiirit valitaan niin, että ne huomioivat opiskelijan elämäntilanteen ja tukevat elämänhallintaa ja kotoutumista Porvooseen. Opiskelijoita ohjataan kunnioittamaan jokaisen oikeutta yksityisyyteen ja koskemattomuuteen. Opetus mahdollistaa yhteistyön eri oppiaineiden kesken. Yhteistyötä tehdään myös kouluterveydenhuollon ja yhteisöllisen opiskeluhuollon kanssa. Yhteistyöllä varmistetaan opiskelijan tarvitsema tuki oppimiseen ja elämäntilanteeseen liittyvissä asioissa.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Opiskelun aikainen arviointi on jatkuvaa, kannustavaa ja opiskelua tukevaa. Opiskelijoita ohjataan kehittämään itse- ja vertaisarviointin taitoja. Arvioinnin kohteina ovat terveysosaamisen eri osa-alueet. Alkuvaiheen päättyessä arvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määritellyjä arvioinnin kohteita. Muista oppiaineista poiketen terveystieto arvioidaan numeerisesti perusopetuksen alkuvaiheessa.

8.3.7 Opinto-ohjaus ja työelämätaidot

Oppiaineen tehtävä

Opinto-ohjauksella tuetaan opiskelijan opintojen etenemistä ja pyritään edistämään sitä, että opiskelija pystyy opintojen loppuvaiheessa siirtymään jatko-opintoihin tai työelämään. Tietoja on mahdollista syventää päättövaiheen opiskelun aikana.

Opintojen alussa jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Opiskelusuunnitelmaa seurataan henkilökohtaisessa ohjauksessa säännöllisesti, ja samalla keskustellaan opiskelijan jatko-opintosuunnitelmista tai siirtymisestä työelämään.

Mahdollinen jo olemassa oleva ammatillinen osaaminen otetaan huomioon jatko-opintojen suunnittelussa.

Kurssit

Aot 1 Ura- ja elämänsuunnittelutaidot

Aot 2 Työelämään tutustuminen

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Ohjausmuotoina ovat henkilökohtainen ja ryhmäohjaus. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään apuna opiskelu- ja työllistymisvaihtoehtojen etsimisessä ja samalla kehitetään opiskelijoiden tv-taitoja. Opiskeluun kuuluu lähiympäristön opiskelu- ja työllistymismahdollisuuksiin ja yrityselämään tutustumista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Ohjauksessa huomioidaan jokaisen opiskelijan taidot, valmiudet ja elämäntilanne. Yhteistyötä tehdään eri oppilaitosten ja hallintokuntien kanssa.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arviointi on jatkuvaa ja se nivoutuu osaksi oppimisprosessia. Arviointi ohjaa opiskelijaa arvioimaan edistymistään ja edellytyksiään realistisesti. Samalla arviointi on konkreettista, motivoivaa ja kannustavaa. Alkuvaiheen päättyessä arvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa kirjattuja arvioinnin kohteita.

8.3.8 Muu perusopetukseen soveltuva aine tai aihealue sekä valinnaiset kurssit

Tuntijakoasetuksen mukaan oppilaitoksen on tarjottava alkuvaiheessa vähintään kymmenen valinnaista kurssia. Ne voivat olla oppiaineiden ja aineryhmien valinnaisia kursseja, ammatillisia tai lukiopintoja, työelämään tutustumista sekä muita soveltuvia kursseja, jotka tukevat aikuisten perusopetuksen tavoitteiden saavuttamista.

Linnankosken lukion aikuislinja tarjoaa vuosittain vaihtuvia valinnaisia taide- ja taitoaineiden kursseja aikuisten perusopetuksen opiskelijoille. Opiskelijat voivat myös hakeutua lukion kursseille, jos

opiskelijan taidot ja valmiudet ovat riittävät, kurssit sopivat opiskelijan opinto-ohjelmaan ja kursseilla on tilaa. Opiskelija voi saada kurssisuorituksia myös muiden oppilaitosten tai yhteisöjen järjestämistä kursseista tai toiminnasta. Tällaisia voivat alkuvaiheessa olla esimerkiksi kansalaisopiston taide- ja taitoaineiden ja kielten kurssit, ensiapukurssit, hygieniapassikoulutus tai opiskelua tukevaan kotoutumistoimintaan osallistuminen. Opiskelijan henkilökohtaisesta opiskelusuunnitelmasta riippuen myös ammatilliseen koulutukseen tai työelämään tutustuminen voi sisältyä perusopetuksen opintoihin.

9 Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opetus

Tämä teksti täydentää valtakunnallisia aikuisten perusopetuksen perusteita (luku 9) paikallisesta näkökulmasta.

9.1 Aikuisten perusopetuksen päättövaiheen opintojen aloittaminen

Aikuisten perusopetuksen opiskelijat ohjautuvat koulutukseen eri reittejä esimerkiksi alkuvaiheen koulutuksesta, oppivelvollisuusikäisten perusopetuksesta, kotoutumiskoulutuksesta tai muista oppilaitoksista. Opiskelijalla voi olla perusopetuksen opintoja Suomesta tai jostakin muusta maasta. Usein opintojen suorittamisesta on jo kulunut aikaa. Eri oppilaitosten ohjaushenkilöstöllä ja TE-toimistolla on keskeinen rooli opiskelijoiden ohjaamisessa aikuisten perusopetukseen. Kun opiskelija hakeutuu ensimmäistä kertaa aikuisten perusopetukseen Linnankosken lukion aikuislinjalle, hänelle tehdään alkukartoitus. Alkukartoitus ostetaan palveluntarjoajalta (esim. Testipiste). Opiskelijan tietoja ja taitoja kartoitetaan myös oppilaitoksessa järjestettävässä haastattelussa, joka on tarpeen erityisesti edeltävien opintojen hyväksilukemista varten. Haastatteluista vastaavat apulaisrehtori, opinto-ohjaaja ja opettajat. Opintojen alussa opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka sisältää opiskelijalle laaditun opinto-ohjelman.

9.2 Oppiaineet aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa

Opetussuunnitelman perusteisiin on kirjattu eri oppiaineiden tehtävä sekä oppiainekohtaiset tavoitteet, jotka on numeroitu (T1, T2 jne.). Tavoitteet koskevat tiettyä kurssia tai useampia kursseja. Tavoitteet liittyvät samalla myös laaja-alaiseen osaamiseen. Tavoitteet, niihin liittyvät kurssit ja laaja-alainen osaaminen näkyvät opetussuunnitelman perusteissa olevissa oppiainekohtaisissa tavoite-
taulukkoissa. Opetussuunnitelman perusteissa on lisäksi listattu kurssien keskeiset sisältöalueet.

Aikuisten perusopetuksessa Porvoossa noudatetaan opetussuunnitelman perusteissa esitettyjä kurssien sisältöjä. Oppiaine- ja kurssikohtaiset painotukset, oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet sekä mahdolliset ohjaukseen ja tukeen liittyvät näkökulmat on kirjattu tähän paikalliseen opetussuunnitelmaan kunkin oppiaineen tai kurssin kohdalle.

Laaja-alaista osaamista tuetaan päättövaiheessa opetussuunnitelman perusteissa esitetyllä tavalla. Porvoossa toteutettavassa aikuisten perusopetuksessa laaja-alaisia osaamisalueita lähestytään opiskelijoiden arkielämän ja opiskelu- ja asuinympäristön kautta. Päättövaiheessa pyritään

vahvistamaan opiskelijan laaja-alaista osaamista niin, että se tukee hänen opiskelu- ja työelämävalmiuksiensa kehittymistä ja vahvistaa kotoutumista Porvooseen ja suomalaiseen yhteiskuntaan. Laaja-alainen osaaminen auttaa opiskelijaa hahmottamaan omia kouluttautumisen- tai työllistymismahdollisuuksiaan ja kehittämään tietojaan ja taitojaan.

9.2.1 Äidinkieli ja kirjallisuus

Tuntijakoasetuksen 135/2017 mukaan kieliaineita (äidinkieli ja kirjallisuus, vieraat kielet ja toinen kotimainen kieli) tulee aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa tarjota 20 pakollista kurssia. Opetuksen järjestäjä voi päättää, miten kurssit jakautuvat oppiaineiden kesken. Äidinkieltä ja kirjallisuutta on opetettava pakollisena vähintään neljä kurssia.

Porvoossa aikuisten perusopetuksessa noudatetaan suomenkielisten koulutuspalveluiden kieliohjelmia soveltuvin osin. Äidinkieltä ja kirjallisuutta opetetaan päättövaiheessa pakollisena 10 kurssia.

Oppiaineen tehtävä

Kielitaidon kehittyminen jatkuu läpi elämän. Äidinkieli ja kirjallisuus -oppiaine tukee opiskelijoiden monikielisen kompetenssin kehittymistä. Monikielinen kompetenssi koostuu äidinkielen ja muiden kielten sekä niiden murteiden eritasoisesta taidosta. Äidinkieli ja kirjallisuus yhdessä muiden oppiaineiden kanssa edistää kielikasvatusta sekä ohjaa opiskelijoita arvostamaan kielivarantoaan ja hyödyntämään sitä monipuolisesti opiskelussa. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään.

Opetuksen tehtävä on edistää opiskelijoiden kieli-, vuorovaikutus- ja tekstitaitoja ja ohjata opiskelijoita kiinnostumaan kirjallisuudesta ja kulttuurista. Opetus perustuu laajaan tekstikäsitteeseen sekä yhteisölliseen ja funktionaaliseen näkemykseen kielestä. Opetuksessa huomioidaan opiskelijoiden taitotaso ja valmiudet. Opiskelussa käytetään apuna opiskelijan kannalta oleellisia kielenkäyttölanteita ja tekstilajeja.

Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa äidinkielen ja kirjallisuuden opiskelu keskittyy erittelevän luku- ja kirjoitustaidon kehittämiseen. Luetun ymmärtämisen ja tuottamisen taitoja kehitetään kohti sellaisia tiedonhankinnan ja -jakamisen taitoja, että opiskelija pystyy jatkamaan opiskelua toisen asteen koulutuksessa. Oppiaineen yhteydessä vahvistetaan monilukutaitoa, joka on oleellinen opiskelijan opiskelu- ja yhteiskuntataitojen kannalta. Päättövaiheen opintoihin sisältyy myös kirjallisuuteen ja kulttuuriin tutustumista.

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Tavoitteena on luoda kannustava, virikkeellinen ja yhteisöllinen oppimisympäristö. Opiskelijoita ohjataan tarkastelemaan ja tuottamaan tekstejä monipuolisesti ja valitsemaan opiskelun kohteeksi heitä kiinnostavia tekstejä ja aiheita. Työtavat ovat vaihtelevia ja sallivat työskentelyn sekä yksin että yhteisöllisesti. Opiskelussa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa sekä oppilaitoksen ulkopuolisia oppimisympäristöjä kieleen, kirjallisuuteen ja kulttuuriin liittyvissä aihepiireissä. Yhteistyötä voidaan tehdä esimerkiksi kirjaston, museon ja paikallisten kulttuuritapahtumien tarjoajien kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Ohjauksen ja tuen tavoitteena on tarjota opiskelijalle monipuolisia keinoja kehittää suomen kielen taitoaan. Opiskelussa kiinnitetään huomiota eri tekstilajien piirteisiin, ja kielitietoisten menetelmien avulla annetaan malleja itsenäiseen tekstintuottamiseen. Lukustrategioita ja tiedon jäsentämisen taitoja harjoitellaan monipuolisesti. Opiskelijoita ohjataan toimimaan vastuullisesti mediaympäristöissä. Eriyttäminen ja tuen muodot valitaan yksilöllisesti niin, että opiskelijoiden yhdenvertaisuus ja tasa-arvo toteutuvat. Yksilöllinen palaute tukee opiskelijan taitojen kehittymistä.

Oppiaineen arviointi

Palaute on monipuolista, kannustavaa ja tähtää taitojen kehittämiseen. Arviointi on osa opiskelua ja oppimisprosessia. Opiskelijat käyttävät itse- ja vertaisarvioinnin taitojaan. Arvioinnin menetelmät ovat vaihtelevia siten, että erilaiset oppijat pystyvät näyttämään osaamisensa. Päätösvaiheen arvioinnissa kaikki opetussuunnitelman perusteissa esitetyt tavoitealueet ovat yhtä tärkeitä. Kurssiarvosana kuvaa, miten hyvin opiskelija on saavuttanut kurssille asetetut tavoitteet. Päätösarviointi tehdään, kun opiskelija on suorittanut kaikki opinto-ohjelmaansa kuuluvat pakolliset ja mahdolliset valinnaiset kurssit. Päätösarvioinnissa käytetään hyvän osaamisen kriteereitä, jotka määritellään opetussuunnitelman perusteissa.

9.2.1.1 Suomen kieli ja kirjallisuus

Oppimäärän erityinen tehtävä

Oppimäärän tehtävänä on syventää opiskelijan suomen kielen hallintaa, tekstitaitoja, monilukutaitoa ja vuorovaikutustaitoja sekä tutustuttaa opiskelija kirjallisuuteen ja kulttuuriin. Opiskelijaa ohjataan huomaamaan suomen kielen ja suomalaisen kulttuurin merkitys paikallisessa kaksikielisessä ympäristössä sekä laajemmin kielellisesti ja kulttuurisesti moninaisessa yhteiskunnassa. Suomen kieli on opetuksen kohde, mutta se on myös oppimisen väline, jota käytetään muiden aineiden opetuksessa. Oppimäärän opiskelu antaa pohjaa kielitietoisten menetelmien käytölle myös muiden oppiaineiden opiskelussa.

Kurssit

Suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärään sisältyy aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa kymmenen pakollista kurssia. Kurseja voidaan yhdistää laajemmiksi kokonaisuuksiksi tai jaksoiksi, jolloin kurssien sisältöalueet limittyvät.

äi 1 Suomen kielen ja kirjallisuuden perusteet

äi 2 Monimuotoiset tekstit

äi 3 Tekstien tuottaminen ja tulkitseminen

äi 4 Kieli ja kulttuuri

äi 5 Puhe- ja vuorovaikutustaidot

äi 6 Median maailma

äi 7 Kauno- ja tietokirjallisuuden lukeminen

äi 8 Tekstien tulkinta

äi 9 Tekstien tuottaminen

äi 10 Nykykulttuurien ilmiöitä ja kirjallisuutta

9.2.1.2 Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus

Oppimäärän erityinen tehtävä

Oppimäärä suomi toisena kielenä ja kirjallisuus on tarkoitettu opiskelijoille, joiden äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame tai joilla on muuten monikielinen tausta. Oppimäärän mukaan voi opiskella silloin, kun opiskelijalla on suomen peruskielitaidossa puutteita jollakin kielitaidon osa-alueella, eikä hänellä tästä syystä olisi yhdenvertaisia edellytyksiä suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän opiskeluun. Jos opiskelijan oppimääränä on suomi toisena kielenä ja kirjallisuus, hänelle opetetaan tätä oppimäärää joko kokonaan tai osittain suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän sijasta. Arviointi tapahtuu aina suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärän tavoitteiden mukaisesti. Jos opiskelijalla on riittävät taidot, hän voi siirtyä opiskelemaan suomen kieli ja kirjallisuus -oppimäärän mukaisesti.

Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa oppimäärän erityisenä tehtävänä on vahvistaa opiskelijan ymmärtävää lukutaitoa ja itsenäistä tekstien tuottamista. Suomen kielen taitoa kehitetään kaikilla kielitaidon osa-alueilla monipuolisesti. Opinnot vahvistavat erityisesti käsitteellisessä ajattelussa ja opinnoissa tarvittavaa kielitaitoa. Suomen kielen opiskelu kielitietoisten menetelmien avulla

luo pohjaa muiden oppiaineiden opiskelulle. Opiskelu ohjaa tutustumaan kirjallisuuteen ja kulttuuriin.

Oppimäärä tukee opiskelijan kielellisen ja kulttuurisen identiteetin kehittymistä. Opiskelun aikana tutustutaan suomen kielen merkitykseen kaksikielisellä alueella ja laajemmin kielellisesti ja kulttuurisesti monimuotoisessa yhteiskunnassa.

Kurssit

Suomi toisena kielenä ja kirjallisuus -oppimäärään sisältyy aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa pakollisena kymmenen kurssia. Kursseja voidaan yhdistää laajemmiksi kokonaisuuksiksi tai jaksoiksi, jolloin kurssien sisältöalueet limittyvät.

s2 1 Opiskelutaitojen vahvistaminen

s2 2 Luonnontieteen tekstit tutummiksi

s2 3 Yhteiskunnallisten aineiden tekstit tutummiksi

s2 4 Median tekstejä ja kuvia

s2 5 Tiedonhankintataitojen syventäminen

s2 6 Uutistekstit

s2 7 Mielen ilmaiseminen ja perusteleminen

s2 8 Kaunokirjalliset tekstit tutuksi

s2 9 Kulttuurinen moninaisuus – moninainen kulttuuri

s2 10 Ajankohtaiset ilmiöt Suomessa ja maailmalla

9.2.2 Toinen kotimainen kieli ja vieraat kielet

Kielitaidon kehittyminen jatkuu läpi elämän. Vieraan kielen opiskelu tukee opiskelijoiden monikielisen kompetenssin kehittymistä. Monikielinen kompetenssi koostuu äidinkielen ja muiden kielten sekä niiden murteiden eritasoisesta taidosta. Eri kielten opinnot yhdessä äidinkielen ja kirjallisuuden sekä muiden oppiaineiden kanssa edistävät kielikasvatusta ja ohjaavat opiskelijoita arvostamaan kielivarantoaan ja hyödyntämään sitä monipuolisesti opiskelussa. Kielikasvatus auttaa opiskelijaa myös rakentamaan kielellistä ja kulttuurista identiteettiään.

Aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa opiskellaan Porvoon kaupungin kieliohjelman mukaisesti A1-kielenä englantia ja B1-kielenä ruotsia (Porvoon suomenkielisten koulutuspalveluiden kieliohjelma 2018). Tuntijakoasetuksen 135/2017 mukaan kieliaiaineita (äidinkieli ja kirjallisuus, vieraat kielet ja toinen kotimainen kieli) tulee aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa tarjota 20 pakollista kurssia. Opetuksen järjestäjä voi päättää, miten kurssit jakautuvat oppiaineiden kesken. Porvoossa aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa opetetaan äidinkieltä ja kirjallisuutta pakollisena 10 kurssia, englantia 7 kurssia ja ruotsia 3 kurssia.

9.2.2.1 Toinen kotimainen kieli, ruotsi, B1-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Opetus herättää opiskelijan kiinnostuksen koulu yhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen monimuotoisuuteen ja rohkaisee käyttämään kieltä vuorovaikutuksen välineenä. Opetus vahvistaa opiskelijan luottamusta omiin kykyihinsä kielenoppijana. Erilaisten oppimisympäristöjen ja kokoonpanojen avulla pyritään luomaan monipuolisia ja vaihtelevia mahdollisuuksia kehittää ruotsin kielen taitoa. Kielen oppimisen lisäksi opiskelussa kehitetään monilukutaitoa ja tiedonhankintataitoja ja kiinnitetään huomiota myös työelämässä tarvittavaan kielitaitoon. Kieltä harjoitellaan mahdollisuuksien mukaan autenttisisissa tilanteissa ja samalla opitaan huomaamaan ruotsin kielen taidon merkitys perinteisesti kaksikielisellä alueella. Opiskelussa hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia tutustua ruotsinkieliseen kulttuuriin.

Kurssit

Porvoossa aikuisten perusopetuksen päättövaiheeseen sisältyy kolme pakollista toisen kotimaisen kielen kurssia. Opiskelija, jolla ei ole lainkaan ruotsin kielen taitoa tai aikaisempia ruotsin kielen opintoja, aloittaa opiskelun kurssista 1.

rub 1 Kielitaidon alkeet: Lähtökohtia ruotsin opiskelulle

rub 2 Kielitaidon alkeet: Perusviestintää arkipäivän sosiaalisissa tilanteissa

rub 3 Kielitaidon alkeet: Vuorovaikutus asiointitilanteissa

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opiskelussa painottuvat toiminnallisuus ja yhdessä oppiminen. Opiskelija on aktiivinen toimija, joka etsii ja havainnoi kieltä ja käyttää sitä itselleen merkityksellisissä vuorovaikutustilanteissa ja opiskelun apuvälineenä. Opiskelussa käytetään apuna erilaisia oppimisympäristöjä sekä tieto- ja viestin-

tätekniologiaa. Kieltä pyritään käyttämään mahdollisimman paljon autenttisissa tilanteissa, esimerkiksi lähiympäristössä, oppilaitoksen kansainvälisten projektien yhteydessä tai eTwinning-ohjelman kautta.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Runsaiden toiminnallisten harjoitusten avulla opiskelijoita ohjataan käyttämään opiskeltavaa kieltä. Vaihtelevien ja monipuolisten opetusmenetelmien sekä eriyttämisen avulla tuetaan eritasoisia opiskelijoita. Opiskelijoita, joilla on kielellisiä oppimisvaikeuksia, tuetaan ja kannustetaan opiskelussa. Taitaville opiskelijoille tarjotaan haastavampia harjoituksia, ja heillä on mahdollisuus edetä nopeammin.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Oppimista arvioidaan monipuolisesti, ja arvioinnissa käytetään myös itse- ja vertaisarviointia. Monipuolinen arviointi ja vaihtelevat arvioinnin menetelmät tarjoavat erilaisille opiskelijoille mahdollisuuden osoittaa osaamisensa. Arvioinnissa huomioidaan kaikki kielitaidon osa-alueet. Arviointi on jatkuvaa, ja siitä saatava palaute on konkreettista, kannustavaa ja motivoivaa. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitekokonaisuuksiin. Kurssiarvosana kuvaa, miten opiskelija on saavuttanut kurssille asetetut tavoitteet. Päätösarviointi tehdään, kun opiskelija on suorittanut kaikki opinto-ohjelmaansa sisältyvät aineen pakolliset ja valinnaiset kurssit. Päätösarvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä hyvän osaamisen kriteereitä arvosanalle 8.

9.2.2.2 Vieras kieli, englanti, A1-oppimäärä

Oppiaineen tehtävä

Opetus herättää opiskelijan kiinnostuksen koulu yhteisön ja ympäröivän maailman kielelliseen monimuotoisuuteen ja rohkaisee käyttämään kieltä vuorovaikutuksen välineenä. Opetus vahvistaa opiskelijan luottamusta omaan kykyihinsä kielenoppijana. Erilaisten oppimisympäristöjen ja kokoonpanojen avulla pyritään luomaan monipuolisia ja vaihtelevia mahdollisuuksia kehittää englannin kielen taitoa. Opiskelussa kehitetään monilukutaitoa ja tiedonhankintataitoja ja kiinnitetään huomiota myös työelämässä tarvittavaan kielitaitoon.

Kurssit

Porvoossa aikuisten perusopetuksen päättövaiheeseen sisältyy seitsemän pakollista A1-englannin kurssia. Kurssit edellyttävät englannin alkeiskielitaidon hallintaa. Opiskelija, jolla on aiempia englannin kielen opintoja tai muuten hankittua englannin kielen taitoa, voi aloittaa opiskelun itselleen sopivan tasoisesta kurssista.

ena 1 Kehittyvä kielitaito: Työelämässä toimiminen ja muita muodollisia tilanteita

ena 2 Kehittyvä kielitaito: Palvelu- ja viranomaistilanteet ja osallistuva kansalainen

ena 3 Kehittyvä kielitaito: Kertomuksia minusta ja ympäristöstäni

ena 4 Kehittyvä kielitaito: Ajankohtaiset ilmiöt

ena 5 Kulttuurikohtaamisia

ena 6 Globaalienglanti

ena 7 Liikkuvuus ja kansainvälisyys

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opiskelussa painottuvat toiminnallisuus ja yhdessä oppiminen. Opiskelija on aktiivinen toimija, joka etsii ja havainnoi kieltä ja käyttää sitä itselleen merkityksellisissä vuorovaikutustilanteissa ja opiskelun apuvälineenä. Opiskelussa käytetään apuna erilaisia oppimisympäristöjä sekä tieto- ja viestintäteknologiaa. Kieltä pyritään käyttämään mahdollisimman paljon autenttisissa tilanteissa, esimerkiksi oppilaitoksen kansainvälisten projektien yhteydessä tai eTwinning-ohjelman kautta.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Runsaiden toiminnallisten harjoitusten avulla opiskelijoita ohjataan käyttämään opiskeltavaa kieltä. Vaihtelevien ja monipuolisten opetusmenetelmien sekä eriyttämisen avulla tuetaan eritasoisia opiskelijoita. Opiskelijoita, joilla on kielellisiä oppimisvaikeuksia, tuetaan ja kannustetaan opiskelussa. Taitaville opiskelijoille tarjotaan haastavampia harjoituksia, ja heillä on mahdollisuus edetä nopeammin.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Oppimista arvioidaan monipuolisesti, ja arvioinnissa käytetään myös itse- ja vertaisarviointia. Monipuolinen arviointi ja vaihtelevat arvioinnin menetelmät tarjoavat erilaisille opiskelijoille mahdollisuuden osoittaa osaamisensa. Arvioinnissa huomioidaan kaikki kielitaidon osa-alueet. Arviointi on jatkuvaa, ja siitä saatava palaute on konkreettista, kannustavaa ja motivoivaa. Arviointi kohdistuu kaikkiin tavoitekokonaisuuksiin. Kurssiarvosana kuvaa, miten opiskelija on saavuttanut kurssille asetetut tavoitteet. Päättöarviointi tehdään, kun opiskelija on suorittanut kaikki opinto-ohjelmaansa

sisältyvät aineen pakolliset ja valinnaiset kurssit. Päätösarvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltäviä hyvän osaamisen kriteereitä arvosanalle 8.

9.2.3 Matematiikka

Oppiaineen tehtävä

Opetuksen tehtävä on kehittää opiskelijan matemaattista ajattelua ja valmiuksia jatkaa matemaattisten taitojen opiskelua. Opetuksen avulla luodaan pohja matematiikan käsitteiden ja rakenteiden ymmärtämiselle ja tiedon käsittelylle. Matematiikan kumulatiivisesta luonteesta johtuen opetus etenee systemaattisesti ja vaatii opiskelijalta pitkäjänteistä työskentelyä. Opiskelu on yhteydessä opiskelijan kokemusmaailmaan, ja se ohjaa opiskelijaa ymmärtämään matematiikan hyödyllisyyden omassa elämässään ja yhteiskunnassa. Opetus tukee myönteistä asennetta matematiikkaa kohtaan ja vahvistaa opiskelijan positiivista minäkuvaa oppijana.

Kurssit

ma 1 Luvut ja laskutoimitukset I

ma 2 Luvut ja laskutoimitukset II

ma 3 Lausekkeet

ma 4 Yhtälöt

ma 5 Geometria

ma 6 Prosentit

ma 7 Funktiot ja tilastot

ma 8 Geometria ja trigonometria

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opetuksen lähtökohdat valitaan opiskelijoita lähellä olevista aiheista. Konkretiaa ja havainnollistamista erilaisin välinein käytetään apuna opiskelussa. Matemaattisia ongelmia tutkitaan ja ratkaistaan yksin ja yhdessä muiden opiskelijoiden kanssa. Työskentelytavat ovat vaihtelevia ja opiskelijat voivat vaikuttaa niiden valintaan. Tieto- ja viestintäteknologiaa hyödynnetään opiskelussa monipuolisesti.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opiskelun yhteydessä on mahdollisuus kerrata aiempien kurssien keskeisiä sisältöjä, ja opetus sisältää myös ennakoivaa tukea uusien sisältöjen oppimiseksi. Eriyttämisen avulla huomioidaan oppilaiden osaaminen ja tarjotaan mahdollisuuksia onnistumisen elämyksiin. Taitavampien ja nopeampien opiskelijoiden kohdalla voidaan sisältöjä syventää ja tarjota opiskelijoille esimerkiksi projektimuotoisia ja ongelmalähtöisiä tehtäviä.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arviointi on osa oppimisprosessia. Arviointi on monipuolista, konkreettista ja rakentavaa. Arviointipalaute auttaa opiskelijaa ymmärtämään, miten opiskelijan tulisi kehittää taitojaan. Palaute rohkaisee ja motivoi työskentelemään pitkäjänteisesti. Opiskelussa käytetään myös itse- ja vertaisarviointia. Itsearviointin avulla kehitetään opiskelijan taitoa asettaa itselleen oppimisen ja työskentelyn tavoitteita ja arvioida edistymistään.

Kurssiarvosana kuvaa, miten opiskelija on saavuttanut kurssille asetetut tavoitteet. Päätösarviointi tehdään, kun opiskelija on suorittanut kaikki opinto-ohjelmaan kuuluvat aineen pakolliset ja mahdolliset valinnaiset kurssit. Päätösarvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä hyvän osaamisen kriteereitä arvosanalle 8.

9.2.4 Uskonto

Oppiaineen tehtävä

Uskonnon oppimääränä voi olla evankelisluterilainen uskonto, ortodoksinen uskonto, katolinen uskonto, islam tai minkä tahansa muun Suomessa rekisteröidyn uskonnollisen yhdyskunnan uskonto. Opetusta järjestetään uskonnolliseen yhdyskuntaan kuuluville opiskelijoille perusopetuslain 13§:n mukaisesti. Opetussuunnitelman perusteet ja paikallisen opetussuunnitelman uskonto-osio ovat kaikille oppimäärille yhteiset. Jos opiskelijan oppimäärän opetusta ei järjestetä aikuisten perusopetuksessa, voi pakollisen kurssin suorittaa myös oppivelvollisten perusopetuksen yhteydessä edellyttäen, että kurssin tavoitteet täyttyvät.

Oppimäärä perehdyttää opiskelijan opiskeltavan uskonnon perusteisiin huomioiden opiskelijoiden erilaiset taustat ja perinteet. Opiskelu luo pohjan uskonnolliselle ja katsomukselliselle yleissivistykselle ja samalla perehdyttää uskonto- ja katsomusperinteisiin Suomessa sekä uskontoihin ja katsomuksiin muualla maailmassa. Opiskelun aikana pohditaan uskonnon ja tieteen suhdetta, eri uskontojen eettisiä periaatteita ja uskontojen näkymistä mediassa.

Kurssit

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Uskontojen ja katsomusten moninaisuutta pohditaan kunnioittavasti ja arvostavasti. Työtavat ovat monipuolisia, toiminnallisia ja yhteisöllisiä. Kielitietoisia menetelmiä käytetään vahvistamaan opiskelijoiden uskontoon tai katsomuksiin liittyvän kielen hallintaa. Opiskelussa hyödynnetään tieto- ja viestintäteknologiaa. Opiskeluun pyritään sisällyttämään vierailuja ja tekemään yhteistyötä esimerkiksi seurakuntien kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opetuksessa huomioidaan opiskelijoiden uskontoon ja katsomuksiin liittyvät erilaiset taustat. Työtavat sovitetaan oppilaiden edellytyksiin. Ohjauksen avulla pyritään vahvistamaan opiskelijan opiskelutaitoja.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arviointi perustuu työskentelyn ja opiskelijan monimuotoisten tuotosten tarkasteluun. Arviointi on jatkuvaa ja se on osa opiskeluprosessia. Opiskelija kehittää myös itse- ja vertaisarvioinnin taitojaan. Arviointipalautteen tehtävänä on ohjata, kannustaa ja motivoida.

Kurssiarvosana kuvaa, miten opiskelija on saavuttanut kurssille asetetut tavoitteet. Päätösarviointi suoritetaan, kun opiskelija on suorittanut pakollisen kurssin ja mahdolliset valinnaiset kurssit. Päätösarvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä hyvän osaamisen kriteereitä.

9.2.5 Elämänkatsomustieto

Oppiaineen tehtävä

Elämänkatsomustiedon opetusta järjestetään perusopetuslain 13§:n mukaisesti.

Oppiaineen tehtävä on kehittää monipuolisesti opiskelijan katsomuksellista ja kulttuurista yleissivistystä. Opetus kehittää valmiuksia kasvaa suvaitsevaisiksi, itsenäiseksi ja vastuulliseksi yhteisön jäseneksi. Opiskelu tutustuttaa erilaisten katsomusten perusteisiin ja käsittelee katsomusvapauden ja yhdenvertaisuuden merkitystä ja toteutumista erilaisissa yhteiskuntajärjestelmissä. Opetus edistää kulttuurisesti kestävä ajattelun taitoja ja ohjaa tutustumaan esimerkiksi Unescon kulttuuri- ja luonnonperintökohteisiin ja Unicefin kestävä kehityksen tavoitteisiin.

Kurssit

et 1 Katsomukset ja ihmisoikeudet

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Työtavat ja aihepiirit valikoituvat mahdollisimman pitkälle opiskelijoiden kokemusmaailman perusteella. Työtavat ohjaavat kehittämään argumentoinnin taitoja sekä rakentavan ja muut osallistujat huomioivan keskustelun taitoja. Opetus hyödyntää monipuolisesti mediamaailmaa ja yhdistää sen osaksi opiskelussa käytävää vuoropuhelua. Työtavat ja ilmaisun keinot valitaan siten, että erilaisilla opiskelijoilla on mahdollisuus yhtäläisesti osallistua työskentelyyn ja keskusteluun.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Ohjaus tukee opiskelijan käsitteellisen sisällön ymmärtämistä ja hahmottamista. Kielitieteellisillä työskentelytavoilla tuetaan oppiaineelle ominaisen kielen hallintaa. Ohjaus tukee myös opiskelijan identiteetin hahmottamista ja rakentamista vuorovaikutuksessa muiden kanssa.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arviointi on osa elämänskatsomustiedon opiskelua. Arviointi perustuu opiskelijoiden työskentelyn ja monipuolisten tuotosten tarkasteluun. Opiskeluun kuuluu olennaisena osana itse- ja vertaisarvioinnin taitojen kehittäminen.

Kurssiarvosana kuvaa, miten hyvin opiskelija on saavuttanut kurssille asetetut tavoitteet. Päätösarviointi tehdään, kun opiskelija on suorittanut elämänskatsomustiedon pakollisen kurssin ja mahdolliset valinnaiset kurssit. Päätösarvioinnissa käytetään apuna opetussuunnitelman perusteissa määritellyjä hyvän osaamisen kriteereitä.

9.2.6 Historia

Oppiaineen tehtävä

Opetuksen tavoitteena on auttaa opiskelijaa ymmärtämään ympäröivän yhteiskunnan toimintaa. Tieto entisaikojen elämästä ja historian tapahtumista luo pohjan nykykulttuurin ja nyky-yhteiskunnan periaatteiden ymmärtämiselle. Opiskelu kehittää opiskelijan ajattelua, monilukutaitoa ja erilaisien kulttuurien arvostusta. Opiskelussa kiinnitetään huomiota historiatiedon tulkinnallisuuteen ja

moniperspektiivisyyteen. Opiskelu myös ohjaa opiskelijan kasvua demokraattisen yhteiskunnan jäseneksi.

Historian opiskelussa kiinnitetään huomiota oman paikkakunnan merkitykseen Suomen historiassa.

Kurssit

hi 1 Suomen historian käännekohtat

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Oppiaine mahdollistaa toiminnallisten ja vuorovaikutuksellisten työtapojen käytön. Opiskelijoita ohjataan monipuoliseen tiedonhankintaan, ja huomiota kiinnitetään myös lähdekritiikkiin. Kielitieteiset työtavat tukevat oppiaineeseen liittyvän kieliaineen omaksumista. Opiskelussa hyödynnetään paikallisia historiakohteita ja yhteistyötä tehdään esimerkiksi Porvoon museon ja eri yhdistysten kanssa. Oppiaine soveltuu hyvin monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opiskelijoita tuetaan käsitteiden ja tekstien ymmärtämisessä. Opiskelussa harjoitellaan tekstin avaamisen menetelmiä ja käytetään kielitieteisiä työtapoja, jotka auttavat oppiaineen kielen ymmärtämisessä ja itsenäisessä tuottamisessa. Oppiaineen ilmiöiden ymmärtämistä auttavat myös elämykselliset työtavat, havainnollistaminen, draama ja keskustelut. Opiskelijoita ohjataan vertaamaan Suomen historian kehityskulkuja oman maansa, kulttuurinsa tai maailmanhistorian tapahtumiin.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Jatkuva työskentelyn arviointi on osa oppiaineen arviointia. Palaute ohjaa ja kannustaa opiskelijaa kehittämään työtapojaan, tekemään tulkintoja ja argumentoimaan. Opiskelussa kehitetään itse- ja vertaisarvioinnin ja palautteen antamisen taitoja.

Kurssiarvosana kuvaa, miten opiskelija on saavuttanut kurssille asetetut tavoitteet. Päätösarviointi tehdään, kun opiskelija on suorittanut oppiaineen pakollisen kurssin ja mahdolliset valinnaiset kurssit. Päätösarvioinnissa hyödynnetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä hyvän osaamisen kriteereitä.

9.2.7 Yhteiskuntaoppi

Oppiaineen tehtävä

Oppiaine auttaa opiskelijaa ymmärtämään yhteiskunnan toimintaperiaatteita. Opiskelu kehittää opiskelijan valmiuksia osallistua ja vaikuttaa sekä ymmärtää vastuunsa yhteiskunnan jäsenenä. Opiskelu myös edistää kotoutumista Suomeen ja Porvooseen sekä antaa valmiuksia itsenäiseen elämään. Opiskelun aikana tutustutaan julkisiin palveluihin, poliittiseen järjestelmään ja taloudellisiin näkökulmiin yhteiskunnan ja yksilön kannalta.

Kurssit

yh 1 Yhteiskuntajärjestelmä sekä julkiset palvelut

yh 2 Työelämän tuntemus ja oma talous

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Työtavat ja sisällöt valitaan niin, että ne tukevat opiskelijoiden kotoutumista ja yhteiskuntataitojen kehittymistä. Työtavat ovat elämyksellisiä ja toiminnallisia. Kielitietoisten menetelmien avulla tuetaan oppiaineelle tyypillisen kieliaineksen omaksumista. Oppiaine soveltuu hyvin monialaisiin oppimiskokonaisuuksiin tai yhdistettäväksi muiden aineiden opiskeluun. Esimerkiksi kurssin yh 2 sisältöjä tukee samanaikainen opinto-ohjaus ja työelämätaidot -oppiaineen opiskelu.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opiskelijoita tuetaan käsitteiden ja tekstien ymmärtämisessä. Opiskelussa harjoitellaan tekstin avaamisen menetelmiä ja käytetään kielitietoisia työtapoja, jotka auttavat oppiaineen kielen ymmärtämisessä ja itsenäisessä tuottamisessa. Oppiaineen ilmiöiden ymmärtämistä auttaa myös monipuolinen havainnollistaminen. Opiskelussa käytetään apuna tieto- ja viestintäteknologiaa ja eri medioita. Asioinnissa käytettävään sanastoon ja kielitaitoon kiinnitetään huomiota.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arviointi on osa oppiaineen opiskelua. Opiskelussa kehitetään myös itse- ja vertaisarvioinnin taitoja. Palautteen avulla opiskelijaan kannustetaan käyttämään opittuja taitoja käytännön arjessa. Arvioinnissa kiinnitetään huomiota tietojen ja taitojen soveltamiseen ja opiskelijan kykyyn rakentaa käsitystään yhteiskunnasta.

Kurssiarvosana kuvaa, miten opiskelija on saavuttanut kurssille asetetut tavoitteet. Päättöarviointi tehdään, kun opiskelija on suorittanut pakolliset ja mahdolliset valinnaiset kurssit. Päättöarvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä hyvän osaamisen kriteereitä.

9.2.8 Fysiikka

Oppiaineen tehtävä

Fysiikan opiskelu auttaa ymmärtämään fysiikan ja teknologian merkitystä jokapäiväisessä elämässä, eri ammateissa ja yhteiskunnassa. Opiskelu kehittää opiskelijan luonnontieteellistä ajattelua ja maailmankuvaa. Opetuksessa keskitytään luonnosta ja teknologisesta ympäristöstä tehtyihin havaintoihin ja tutkimuksiin. Opiskelu ohjaa havainnointiin, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen ja tietojen luotettavuuden arviointiin. Opetus antaa kuvan fysiikan merkityksestä kestäväen tulevaisuuden rakentamisessa.

Kurssit

fy 1 Fysiikka omassa elämässä ja elinympäristössä

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opiskelussa käytetään monipuolisia työtapoja. Havainnointi, aineistojen ja tiedon keruu sekä kokeellinen työskentely ovat osa opiskelua. Kokeellisessa työskentelyssä noudatetaan työturvallisuuslainsäädäntöä. Sisältöjen valinnassa huomioidaan opiskelijoiden mielenkiinnon kohteet ja paikalliset mahdollisuudet. Opiskelussa hyödynnetään lähiympäristöä, yrityksiä ja mahdollisuuksien mukaan asiantuntijavierailuja. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään monipuolisesti apuna opiskelussa ja tutkimusten tekemisessä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opiskelijan käsitteiden ymmärtämistä ja omaksumista tuetaan monipuolisesti esimerkiksi havainnollistamalla ja luokittelemalla tietoa. Kielitietoiset menetelmät tukevat käsitteiden omaksumista ja oppiaineelle tyypillisen kieliaineen ymmärtämistä. Kielitietoisien menetelmien avulla ohjataan opiskelijaa myös käyttämään fysiikalle ja luonnontieteille ominaista kieltä. Opiskelijat tutustuvat fysiikan opiskelussa käytettäviin työskentelymenetelmiin, ja heitä ohjataan turvalliseen työskentelyyn. Ohjauksen, tuen ja eriyttämisen avulla kannustetaan opiskelijoita työskentelyyn ja pyritään luomaan onnistumisen kokemuksia.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Opiskelu ja työskentely jäsenyvät pienemmiksi kokonaisuuksiksi ja projekteiksi, joiden edistymistä ja tavoitteiden saavuttamista arvioidaan yhdessä opiskelijan kanssa. Arviointipalautte motivoi ja kannustaa kehittämään työskentelyä. Opiskelijat kehittävät itse- ja vertaisarvioinnin taitojaan. Yhdessä opiskelijoiden kanssa suunnitellaan työn jatkoa ja asetetaan tavoitteita uusille projekteille.

Kurssiarvosana kuvaa, miten hyvin opiskelija on saavuttanut kurssin tavoitteet. Päättöarviointi tehdään, kun opiskelija on suorittanut oppiaineen pakollisen kurssin ja mahdolliset valinnaiset kurssit. Päättöarvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteereitä.

9.2.9 *Kemia*

Oppiaineen tehtävä

Kemian opiskelu auttaa ymmärtämään kemian ja sen sovellusten merkitystä jokapäiväisessä elämässä, eri ammateissa ja yhteiskunnassa. Opiskelu kehittää opiskelijan luonnontieteellistä ajattelua ja maailmankuvaa. Opetuksessa keskitytään elinympäristöön liittyvien aineiden ja ilmiöiden havainnointiin ja tutkimuksiin. Opiskelu ohjaa havaintojen tekemiseen, tiedonhankintaan, tietojen käyttämiseen ja tiedon luotettavuuden arviointiin. Opiskelija hahmottaa myös kemian osaamisen merkityksen jatko-opintojen ja eri ammateissa toimimisen kannalta. Opetuksessa huomioidaan oppiaineen merkitys kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.

Kurssit

ke 1 Kemia omassa elämässä ja elinympäristössä

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opiskelussa käytetään monipuolisia työtapoja. Havainnointi, tiedon keruu sekä kokeellinen työskentely ovat osa opiskelua. Kokeellisessa työskentelyssä noudatetaan kemikaali- ja jätelainsäädäntöä sekä työturvallisuuslainsäädäntöä. Sisältöjen valinnassa huomioidaan opiskelijoiden mielenkiinnon kohteet ja paikalliset mahdollisuudet. Opiskelussa hyödynnetään lähiympäristöä, tehdään yhteistyötä yrityselämän ja asiantuntijoiden kanssa sekä mahdollisuuksien mukaan tutustutaan paikalliseen kemian teollisuuteen. Tieto- ja viestintäteknologiaa käytetään monipuolisesti apuna opiskelussa ja tutkimusten tekemisessä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opiskelijan käsitteiden ymmärtämistä ja omaksumista tuetaan monipuolisesti esimerkiksi havainnollistamalla ja luokittelemalla tietoa. Kielitietoiset menetelmät tukevat käsitteiden omaksumista ja oppiaineelle tyypillisen kieliaineksen ymmärtämistä. Kielitietoisien menetelmien avulla ohjataan opiskelijaa myös käyttämään kemialle ja luonnontieteille ominaista kieltä. Opiskelijat tutustuvat kemian opiskelussa käytettäviin työskentelymenetelmiin, ja heitä ohjataan turvalliseen työskentelyyn. Ohjauksen, tuen ja eriyttämisen avulla kannustetaan opiskelijoita työskentelyyn ja pyritään luomaan onnistumisen kokemuksia.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Opiskelu ja työskentely jäsentyvät pienemmiksi kokonaisuuksiksi ja projekteiksi, joiden edistymistä ja tavoitteiden saavuttamista arvioidaan yhdessä opiskelijan kanssa. Arviointipalaute motivoi ja kannustaa kehittämään työskentelyä. Opiskelijat kehittävät itse- ja vertaisarvioinnin taitojaan. Yhdessä opiskelijoiden kanssa suunnitellaan työn jatkoa ja asetetaan tavoitteita uusille projekteille.

Kurssiarvosana kuvaa, miten hyvin opiskelija on saavuttanut kurssin tavoitteet. Päättöarviointi tehdään, kun opiskelija on suorittanut oppiaineen pakollisen kurssin ja mahdolliset valinnaiset kurssit. Päättöarvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä päättöarvioinnin kriteereitä.

9.2.10 Biologia

Oppiaineen tehtävä

Oppiaineen opiskelu syventää opiskelijoiden tietämystä biologiasta ja kartuttaa luonnontuntemusta Suomen luonnonympäristöjen osalta. Opetus auttaa ymmärtämään elämää ja sen kehittymistä, tutustuttaa ekosysteemien toimintaan ja johdattaa perinnöllisyyden ja evoluution perusteisiin. Opiskelussa tarkkaillaan elinympäristön tilaa ja tutustutaan kestävän kehityksen periaatteisiin.

Kurssit

bi 1 Mitä elämä on?

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Työtavat ja oppimisympäristöt ovat monipuolisia ja vaihtelevia. Opiskelijat tutustuvat biologian opiskelulle tyypilliseen maasto- ja laboratoriotyöskentelyyn ja hyödyntävät sähköisiä oppimisympäristöjä. Kielitietoiset työskentelymenetelmät tukevat oppiaineelle tyypillisten käsitteiden ja tekstien ym-

märtämistä ja omaksumista. Kielitietoisten menetelmien avulla myös ohjataan opiskelijaa käyttämään luonnontieteille tyypillistä kieltä opiskelussa. Opiskelija harjaantuu havainnoimaan, tekemään johtopäätöksiä, etsimään tietoa ja arvioimaan sen luotettavuutta sekä raportoimaan työnsä tuloksista.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opiskelijaa ohjataan oppiaineelle tyypillisten työmenetelmien käytössä. Työmenetelmien valinnassa huomioidaan opiskelijoiden erilaiset valmiudet, ja opiskelijan taitoja vahvistetaan tuen eri menetelmiä käyttäen. Maasto- ja laboratoriotyöskentelyssä huomioidaan turvallisuusnäkökulmat.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arvioinnin menetelmät ovat monipuolisia. Arviointi kohdistuu opiskelijan työskentelyn havainnointiin, tuotoksiin ja taitoon käyttää biologista tietoa erilaisissa oppimistilanteissa. Palautteen avulla ohjataan opiskelijaa kehittämään ja jatkamaan työskentelyään sekä motivoidaan ja rohkaistaan opiskelijaa syventämään biologian ilmiöiden tarkastelua.

Kurssiarvosana kuvaa, miten opiskelija on saavuttanut kurssin tavoitteet. Päätösarviointi tehdään, kun opiskelija on suorittanut oppiaineen pakollisen ja mahdolliset valinnaiset kurssit. Päätösarvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa määriteltyjä hyvän osaamisen kriteereitä.

9.2.11 Maantieto

Oppiaineen tehtävä

Opiskelu syventää opiskelijan maantieteellisiä tietoja ja taitoja ja tukee opiskelijan maailmankuvan rakentumista. Maantiedon opiskelussa yhdistyvät luonnontieteiden, ihmistieteiden ja yhteiskuntatieteiden näkökulmat. Opiskelussa tutkitaan maapalloa, sen alueita, luontoa sekä ihmisen toimintaa ja kulttuureita. Opetuksessa käsitellään ihmisen toiminnan merkitystä ympäristön tilaan ja edistetään opiskelijoiden valmiuksia toteuttaa kestävää kehitystä omassa elämässään.

Opetuksessa hyödynnetään paikallisia mahdollisuuksia. Opiskelijat tutustuvat Porvoon ja lähiseudun luonnon- ja rakennettuun ympäristöön, kulttuurimaisemiin sekä tarkastelevat omaa lähiympäristöä viihtyisyyden, ekologisuuden ja turvallisuuden kannalta.

Kurssit

ge 1 Muuttuva maapallo ja kestävä tulevaisuus

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Maantiedon opiskelussa käytetään monipuolisia oppimisympäristöjä ja työtapoja. Opiskelijat tutustuvat maastotyöskentelyyn ja tekevät kenttäretkiä. Työtavat ovat tutkimuksellisia ja ohjaavat tiedon hankintaan, käsittelyyn, tiedon luotettavuuden arviointiin ja raportointiin. Kielitietoiset menetelmät tukevat maantiedon alan käsitteistön ja kielen omaksumista ja ohjaavat tiedonalan kielen käyttämiseen.

Työtapojen ja sisältöjen valinnassa huomioidaan opiskelijoiden kiinnostuksen kohteet ja lähiympäristön tarjoamat mahdollisuudet. Yhteistyötä tehdään mahdollisuuksien mukaan koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Opiskelijaa ohjataan hahmottamaan lähiympäristöä ja maailmaa monipuolisesti. Tarvittaessa opiskelijaa tuetaan näiden taitojen kehittämisessä. Maantiedon opiskelussa pyritään tunnistamaan tuen tarve erityisesti spatiaalisessa hahmottamisessa, jota tarvitaan karttatyöskentelyssä. Kielitietoiset menetelmät tukevat oppiaineen käsitteiden ja sisältöjen ymmärtämistä.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arvioinnin menetelmät ovat monipuolisia. Arviointi kohdistuu opiskelijan työskentelyn havainnointiin, tuotoksiin ja taitoon käyttää tietoa erilaisissa oppimistilanteissa. Palautteen avulla ohjataan opiskelijaa kehittämään ja jatkamaan työskentelyään sekä motivoidaan ja rohkaistaan opiskelijaa syventämään maantiedon ilmiöiden tarkastelua.

9.2.12 Terveystieto

Oppiaineen tehtävä

Terveystiedon kurssin voi suorittaa perusopetuksen alkuvaiheessa tai päättövaiheessa. Jos opiskelija ei ole suorittanut kurssia alkuvaiheessa, kurssi on päättövaiheessa pakollinen.

Oppiaine perustuu monitieteiseen tietoperustaan, ja sen tavoitteena on opiskelijan terveysosaamisen kehittäminen. Opiskelussa tarkastellaan terveyteen vaikuttavia fyysisiä, psyykkisiä ja sosiaalisia tekijöitä moniulotteisesti. Opiskelijaa ohjataan näkemään terveys voimavarana ja ymmärtämään terveyden merkitys hyvinvoinnille. Opiskelussa ja oppimisympäristöissä hyödynnetään mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä eri oppiaineiden kanssa.

Kurssit

te 1 Terve elämä

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Työtavat terveystiedossa ovat monipuolisia, tutkivia ja vuorovaikutuksellisia. Oppiaineen teemat antavat hyviä mahdollisuuksia oppiainerajat ylittävään opiskeluun. Teemat ja aihepiirit ovat opiskelijan kokemuspiiriin liittyviä ja arkielämän kannalta merkityksellisiä. Oppimisympäristöt ovat monipuolisia ja tieto- ja viestintäteknologiaa hyödyntäviä. Oppiaineen opiskelussa voidaan hyödyntää myös muita toimijoita tai tehdä oppilaitosyhteistyötä.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Terveystiedon aihepiirit valitaan niin, että ne huomioivat opiskelijan elämäntilanteen ja tukevat elämänhallintaa ja kotoutumista Porvooseen. Opiskelijoita ohjataan kunnioittamaan jokaisen oikeutta yksityisyyteen ja koskemattomuuteen. Opetus mahdollistaa yhteistyön eri oppiaineiden kesken. Yhteistyötä tehdään myös kouluterveydenhuollon ja yhteisöllisen opiskeluhuollon kanssa. Yhteistyöllä varmistetaan opiskelijan tarvitsema tuki oppimiseen ja elämäntilanteeseen liittyvissä asioissa.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Opiskelun aikainen arviointi on jatkuvaa, kannustavaa ja opiskelua tukevaa. Opiskelijoita ohjataan kehittämään ja käyttämään itse- ja vertaisarvioinnin taitoja. Arvioinnin kohteina ovat terveysosaimisen eri osa-alueet.

Kurssiarvosana kuvaa, miten hyvin opiskelija on saavuttanut kurssin tavoitteet. Päätösarviointi tehdään, kun opiskelija on opiskellut terveystiedon pakollisen kurssin ja mahdolliset valinnaiset kurssit. Päätösarvioinnissa käytetään opetussuunnitelman perusteissa esitettyjä hyvän osaamisen kriteereitä.

9.2.13 Opinto-ohjaus ja työelämätaidot

Oppiaineen tehtävä

Oppiaineen tehtävä on tukea opiskelijan opiskeluvalmiuksia ja tarjota tasavertaiset mahdollisuudet opintojen suorittamiseen. Opiskelussa harjoitellaan myös tietoja ja taitoja, joita tarvitaan työelämässä. Opiskelun ja ohjauksen avulla tuetaan opiskelijan etenemistä opinnoissa, ehkäistään opintojen keskeytymistä ja tuetaan siirtymistä työelämään.

Oppiaine tutustuttaa opiskelijan erilaisiin jatko-opintovaihtoehtoihin ja työelämään tarkoituksenmukaisin tavoin. Jatko-opintovaihtoehtoja ovat lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, oppisopimuskoulutus ja ammatti- ja erikoisammattitutkinnot. Opiskelija saa tietoa myös näiden opintojen jälkeisistä vaihtoehdoista. Opintojen aikana tutustutaan sähköisiin hakujärjestelmiin. Opiskeluun sisältyy oppilaitos- ja yritysvierailuja sekä TE-toimiston palveluihin tutustumista.

Opintojen alussa jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, joka sisältää opiskelijan oman opinto-ohjelman sekä jatko-opinto- ja urasuunnitelman. Suunnitelmia päivitetään opiskelijan opintojen edetessä.

Kurssit

Ot 1 Jatko-opinnot ja ammatinvalinta

Ot 2 Työelämäosaaminen

Oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät tavoitteet

Opiskelussa hyödynnetään monipuolisesti verkkoympäristöjä. Oppilaitoksen lisäksi opiskelu tapahtuu lähiympäristössä tutustuen eri oppilaitoksiin ja yrityksiin. Työtavat vaihtelevat yksilön ja ryhmän tarpeiden mukaan. Ohjausmuotoina ovat yksilö- ja ryhmäohjaus.

Ohjaus, eriyttäminen ja tuki

Ohjaus huomioi opiskelijoiden erilaiset elämäntilanteet, yksilölliset tarpeet ja kiinnostuksen kohteet. Eri toimijoiden yhteistyö on onnistuneen ohjauksen kannalta tärkeää. Yhteistyötä tehdään eri ammatti- ja hallintokuntien, esimerkiksi sosiaalitoimen ja työvoimaviranomaisten kanssa.

Opiskelijan oppimisen arviointi

Arviointi on jatkuvaa, ja siitä saatava palaute ohjaa opiskelijaa kehittämään urasuunnittelun taitojaan. Opiskelijat kehittävät omien taitojensa ja valmiuksiensa arviointia ja pystyvät tekemään realistisia urasuunnitelmia. Palaute kannustaa ja rohkaisee yrittämään. Oppiaineen kursseista annetaan suoritusmerkintä.

9.2.14 Muu perusopetukseen soveltuva aine tai aihealue sekä valinnaiset kurssit

Tuntijakoasetuksen 135/2017 mukaan aikuisten perusopetuksen päättövaiheessa on tarjottava vähintään 10 valinnaista kurssia. Ne voivat olla eri oppiaineiden tai aineryhmien valinnaisia kursseja, ammatillisia- tai lukio-opintoja tai muita opintoja, jotka tukevat perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Opiskelijan opinto-ohjelmaan voidaan sisällyttää myös työelämään tutustumista.

Aikuisten perusopetuksen opiskelijoille tarjotaan Porvoossa vuosittain vaihtuvia valinnaisia kursseja tarpeen mukaan. Valinnaisia kursseja voivat olla esimerkiksi suomi toisena kielenä -oppimäärän, englannin, toisen kotimaisen kielen tai matematiikan tukikurssit. Kielten opiskelua voidaan syventää valinnaisilla kursseilla. Tällaisia ovat erityisesti englannin kurssi ena 8 Avaimet elinikäiseen kielenoppimiseen ja toisen kotimaisen kielen kurssit rub 4 Kielitaidon alkeet: Selviytyminen muodollisemmissa tilanteissa ja rub 5 Kielitaidon alkeet: Palvelu- ja viranomaistilanteet. Valinnaisten kurssien tarjonnassa pyritään huomioimaan opiskelijoiden tarpeet ja kiinnostuksen kohteet.

Opiskelijoilla on mahdollisuus sisällyttää opinto-ohjelmaansa myös Linnankosken lukion ja aikuislinjan sekä muiden oppilaitosten kursseja. Opiskelijoita kannustetaan ja rohkaistaan syventämään taitojaan esimerkiksi kielten, taide- ja taitoaineiden sekä tieto- ja viestintäteknologian opinnoilla hyödyntämällä paikkakunnan opetustarjontaa. Yhteistyötä tehdään tiiviisti esimerkiksi Porvoon kansalaisopiston kanssa.

Liite 1

Valtioneuvoston asetus perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 ja 7 §:n muuttamisesta

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 2 päivänä maaliskuuta 2017

135/2017

Valtioneuvoston asetus

perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen 5 ja 7 §:n muuttamisesta

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti

muutetaan perusopetuslaissa tarkoitetun opetuksen valtakunnallisista tavoitteista ja perusopetuksen tuntijaosta annetun valtioneuvoston asetuksen (422/2012) 5 §:n 3 momentti ja 7 § seuraavasti:

5 §

Muulle kuin oppivelvollisuuttaan suorittaville oppilaille annettavan opetuksen erityiset tavoitteet

Oppivelvollisuusiän ylittäneille annettavan perusopetuksen erityisenä tavoitteena on opiskelijan osaaminen, elämäkokemukset, olosuhteet, ikä sekä kieli- ja kulttuuritausta huomioon ottaen tarjota mahdollisuus saavuttaa perusopetuksen tiedot ja taidot, parantaa oppimaan oppimisen taitoja ja jatko-opintovalmiuksia sekä edistää työelämään ja jatko-
ulutukseen pääsyä. Oppivelvollisuusiän ylittäneille maahanmuuttajille annettavan perusopetuksen tehtävänä on myös tukea kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

7 §

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen tuntijako

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen alkuvaiheeseen käytettävä aika jaetaan opetukseen ja ohjaukseen seuraavasti:

		Alkuvaihe			
		Lukutaitovaihe*			
		Pakolliset kurssit	Valinnaiset kurssit	Pakolliset kurssit	Valinnaiset kurssit
Kielet	yhteensä vähintään	15		21	
	Äidinkieli ja kirjallisuus	15	---	17	---
	Vieras kieli		---	4	---
Matematiikka		3	---	5	---
Yhteiskuntatietous ja kulttuurintuntemus		2	---	3	---
Ympäristö- ja luonnontieto		1	---	2	---
Terveystieto			---	1	---
Opinto-ohjaus ja työelämätaidot		2	---	2	---
Muita perusopetukseen soveltuvia oppiaineita ja aihealueita			---		---
Tarjottavat valinnaiset kurssit vähintään**			6		10
Yhteensä vähintään		27		38	
--- Kurseja voidaan järjestää, jos opetussuunnitelmassa niin määrätään.					
* Lukemisen ja kirjoittamisen perustaitoja sekä numeerisia perustaitoja tarvitseville.					
** Voi sisältää opetussuunnitelmassa määrätyn mukaisesti oppiaineiden ja aineryhmien valinnaisia kursseja, ammatillisia tai lukiopintoja, työelämään tutustumista sekä muita oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetukseen soveltuvia kursseja.					

Oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetuksen päättövaiheeseen käytettävä aika jaetaan opetukseen ja ohjaukseen seuraavasti:

	Pakolliset kurssit	Valinnaiset kurssit
Kielet yhteensä vähintään	20	----
Aidinkieli ja kirjallisuus	*	----
Toinen kotimainen kieli	*	----
Vieraat kielet	*	----
Matematiikka	8	----
Uskonto/elämänkatsomustieto	1	----
Yhteiskunnalliset oppiaineet		
Historia	1	----
Yhteiskuntaoppi	2	----
Luonnontieteelliset oppiaineet		
Fysiikka	1	----
Kemia	1	----
Biologia	1	----
Maantieto	1	----
Terveystieto	1**	----
Opinto-ohjaus ja työelämätaidot	2	----
Muita perusopetukseen soveltuvia oppiaineita ja aihealueita		----
Tarjottavat valinnaiset kurssit vähintään***		10
Yhteensä vähintään		46
---- Kurseja voidaan järjestää, jos opetussuunnitelmassa niin määrätään.		
* Kurseja on tarjottava. Tarjottavien kurssien määrästä määrätään opetussuunnitelmassa, äidinkieltä ja kirjallisuutta kuitenkin vähintään 4 kurssia. Opiskelijan tulee opiskella vähintään yhtä kieltä A-kielen oppimäärän mukaisesti.		
** Pakollinen, jos terveystiedon opintoja ei ole sisällytynyt opiskelijan aiempiin perusopetuksen opintoihin.		
*** Voi sisältää opetussuunnitelmassa määrätyn mukaisesti oppiaineiden ja aineryhmien valinnaisia kursseja, ammatillisia- tai lukio-opintoja, työelämään tutustumista sekä muita oppivelvollisuusiän ylittäneiden perusopetukseen soveltuvia kursseja.		

Mitä 1 ja 2 momentissa säädetään, ei sovelleta rangaistuslaitoksessa järjestettävässä opetuksessa, jos opetussuunnitelmassa niin määrätään.